www.svoboda-news.com

MAY 13 1919

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 10-го МАЯ 1919. Ч. 55. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, MAY 10, 1919. No. 55.

НІМЦІ ВВАЖАЮТЬ МИРОВІ УСЛІВЯ ЗА ТЯЖКІ ДО ПРИНЯТЯ.

НІМЕЦЬКІ СОЦІЯЛЇСТИ ВЗИВАЮТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАКЛЮЧИТИ СОЮЗ З РОСІЙСЬКИМИ БОЛЬШЕВИКАМИ.

Українські війска ведуть дальше боротьбу на два фронти – проти Поляків і большевиків.

УГОРСЬКА РУСЬ МАЄ ВІЙТИ ЯКО АВТОНОМНИЙ КРАЙ В СКЛАД ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАПЕРЕЧУЄ ВІСТКУ ПРО СОЮЗ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

Українські війска борють ся дальше проти большевиків і Поляків.

ЛОНДОН, 5. мая. — Міністер заграничних справ західно-української републики, Берґе (?), заперечив вістку, яку поширили Поляки, а в якій було сказане, що Українці війшли в переговори і злучили ся з большевиками.

Український міністер заявив дальше, що українські війска, хоч є приневолені бороти ся проти Поляків, вони борють ся також і проти большевиків.

УГОРСЬКА РУСЬ МАЄ ВІЙТИ В СКЛАД ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

В мировім договорі говорить ся, що угорські Українці мають одержати автономію.

Між мировими услівями, предложеними дня 7. мая німецькій делеґації у Версалю, містить ся слідуюче:

„Німеччина признає повну независимість чесько-словацької держави, яка обіймає автономну територію Українців на полудне від Карпат, і приймає границі сеї держави, як вони будуть визначені, причім німецько-чеська границя позістане тасама, що була в 1914 р."

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРИЗНАЛИ НЕЗАВИСИМІСТЬ ФІНЛЯНДІЇ.

У Вашінґтоні сподіють ся, що й Україна позістане політично самостійною державою.

ВАШІНҐТОН, 7. мая. — Правительство Злучених Держав признало нині независимість фінської републики, як се доносить урядове оповіщене, оголошене заступником секретаря заграничних справ, Полком.

В короткім часі наступить іменоване дипльоматів до новопризнаної держави фінської. Дотепер признало вже американське правительство независимість Польщі, Юго-Славії і Чехо-Словаччини.

Можливе є, що й Україна позістане політично самостійною державою.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКІ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИ ДОМАГАЮТЬ СЯ СОЮЗА НІМЕЧЧИНИ З БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ РОСІЄЮ.

Таке домаганє поставлено на засіданю комісії для справ мира.

БЕРЛІН, 7. мая. — Провідник соціял-демократичної партії, Ріхтгофер, поставив на нинішнім засіданю комісії установчих зборів для справи мира домаганє, щоби Німеччина війшла в союз з Росією.

Ріхтгофер висказав надію, що правительство війде в переговори з большевицьким правительством в Москві і постараєть ся о заключенє розему.

Велика частина преси відносить ся прихильно до такої акції.

Кабінет Еберта радить над мировим договором.

ПАРИЖ, 8. мая. — Президент Еберт скликав окреме засіданє кабінету, предметом котрого буде дискусія над мировим договором.

Безпосередно по врученю у Версалю мирового договору німецькій делеґації, гр. Брокдорф-Ранцав вислав курієра-летуна до Ваймару з копією мирового договору. Летун відбув дорогу з Парижа до Ваймару, теперішного осідку німецького правительства, в протягу чотирох годин.

Правительственні війска мають обсадити Липск.

ЛОНДОН, 7. мая. — З Копенгаґен доносять, що в Саксонії нагромаджено велику силу правительственних війск в цїли обсадженя Липска.

Робітники в Липску ухвалили розпочати з тої причини загальний страйк.

Загальне відшкодованє має виносити 25 міліярдів долярів.

ЛОНДОН, 8. мая. — Німеччина має заплатити крім початкового відшкодованя в сумі 5 міліярдів долярів ще дальших 20 міліярдів долярів в протягу 30 літ. Загальна сума відшкодованя, яку Німеччина має заплатити аліянтами, буде виносити 25 міліярдів долярів.

Париський кореспондент лондонського „Івнінґ Стандард" доносить, що з тої суми відшкодованя припаде Франції найбільше, бо 12.500,000.000 дол.; підчас коли Анґлія одержить всего 7.500,000.000 дол.; Бельґія 1.800,000.000 долярів, а Італія і Сербія 3.200,000.000 дол. Японія ані Злучені Держави відшкодованя в готівці не дістануть.

Німецькі воєнні довги, узгляднюючи 25 міліярдів дол. відшкодованя, будуть виносити загалом 80.600,000.000 долярів.

В Монахії боротьба триває дальше.

БЕРНО, 7. мая. — На улицях в Монахії боротьба між війсками правительственними і комуністами триває без перестанку дальше, як се доносять телеґрами.

Урядовий звіт доносить, що банкові депозити остали ненарушені. Російські члени монахійського савета взивали вправді до конфіскати фінансів і приватного майна, але инші члени савета сьому запобігли.

НА ЛИТВІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Большевики бомбардують місто Вильну.

ЛОНДОН, 7. мая. — Большевицькі війска розпочали з великою силою приступ на Вильну, столицю Литви, яку перед кількома тижнями здобули польські війска, як се доносить телеґрама з Ковна.

Вильна находить ся під сильним огнем большевицьких гармат. Завзята боротьба розпочала ся.

Поляки убили російського провідника большевиків Йоффе.

КОПЕНГАҐЕН, 7. мая. — Коли польські війска заняли Вильну, вони увязнили і розстріляли Адольфа Йоффе, бувшого російського большевицького амбасадора в Берліні, як се доносять польські часописи, які тут нині одержано.

НА БАЛКАНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Альбанці проганяють Італійців.

ЛОНДОН, 6. мая. — Нинішна телеґрама з Атен, Греція, до „Ексчендж Телеґраф Ко," доносить, що армія Альбанців під проводом Ессада Паші розбила війска італійські.

Телеґрама додає, що Італія вислала з Монастира, Сербія, нові війска на скріплене своїх війск, які понесли пораженє в Альбанії.

Місто Зара в Дальматії проголосило злуку з Італією.

РИМ, 5. мая. — Мешканці міста Зари, столиці Дальматії, відбули масове віче, на якім проголосили злуку міста з італійською державою, як се нині урядово проголошено.

Аліянти рішили розоружити болгарську армію.

ЖЕНЕВА, 5. мая. — Міжаліянтська комісія приймила одноголосно рішенє в справі цілковитого розоруженя болгарської армії, як се доносить вістка з Букарешту.

У ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Анґлія признала независимість Фінляндії.

ЛОНДОН, 6. мая. — Анґлійське правительство признало независимість Фінляндії і теперішне фінське правительство, як се заявив нині парляментарний секретар заграничних справ на засіданю палати послів. Заяву секретаря принято оплесками.

Рада міністрів заграничних справ в Парижи рішила на вчерашнім засіданю признати независимість фінської републики, однак під деякими услівями. Доси однак не оголошено, які услівя будуть Фінляндії поставлені.

В ХІНАХ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Заворушеня в Хінах з приводу мирового договору.

ПАРИЖ, 7. мая. — В Хінах прийшло до поважних заворушень з приводу, що Японія має на піставі мирового договору переймити німецькі інтереси на хінськім півострові Шантунґ, як се доносять вісти з достовірних жерел.

Підчас заворушень в Пекіні спалено палату, в якій мешкав хінський міністер зелізниць, приятель Японії.

Хінське правительство поручило своїй делеґації не підписати мирового договору.

ПЕКІН, 7. мая. — Хінське правительство порішило на нинішнім засіданю візвати свою мирову делеґацію в Парижи, щоби не підписувала мирового договору, на піставі котрого Японія має переймити німецькі інтереси на півострові Шантунґ.

Телеґрафічне полученє з Хінами перервано.

ПАРИЖ, 8. мая. — Американський посол з Пекіну, столиці Хін, повідомив секретаря Ленсінґа, що всяке телеґрафічне полученє зістало перерване, крім телеґрафічної лінії, яка веде на Сибір.

Японія грозить Хінам.

ТОКІО, 8. мая. — Японське правительство повідомило Хіни, що всякі протияпонські заворушеня можуть довести до заостреня відносин між обома правительствами.

В ЧЕХІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Чеський міністер війни забив ся.

КОПЕНГАҐЕН, 5. мая. — Ґенерал Міля Стефанік, чесько-словацький міністер війни, забив ся, коли літак, яким він їхав в неділю в околиці Войнар, на Угорщині, упав до землі. Разом з ним згинуло також двох італійських офіцирів, які кермували літаком.

В СЕРБІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Юго-славянські війска бунтують ся.

МЕДІОЛЯН, Італія, 8. мая. — Відділ юго-славянського війска, який вислано до Каринтії проти Австрійців, збунтував ся і вивісив червону хоругов, але опісля льояльні війска здавили заворушенє, як се доносить телеґрама з Фюме.

Зразу юго-славянським війскам щастило ся. Вони посунули ся були досить далеко наперед, беручи полонених і здобуваючи гармати. Після ворохобні Австрійці приневолили їх уступити на лівий берег ріки Драви, відзискуючи полонених і втрачені гармати.

Італія одержить Фюме в 1923 р.

ПАРИЖ, 7. мая. — Предложенє мирової конференції, що Італія буде вести адміністрацію пристани Фюме та що ся пристань в 1923 р. перейде під панованє Італії, було причиною, що італійські мирові делеґати згодили ся брати дальше участь у мировій конференції.

В протягу чотирох літ має бути вибудувана для Югославян нова пристань понизше Фюме, яка буде мати зелізниче полученє зі Загребом і иншими містами юго-славянської держави.

За те Італія зрікаєть ся своїх деяких домагань щодо побережа Дальматії.

Мирова конференція зробила се предложенє через француського амбасадора в Римі.

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мадярські большевики здержали румунські війска над Тисою.

КОПЕНГАҐЕН, 8. мая. — Мадярські большевицькі війска здержали наступ румунських війск над Тисою.

Мадярське комуністичне правительство відкинуло предложенє Румунії в справі розему і постановило бороти ся до послідного, як се доносить телеґрама з Будапешту.

Румунське правительство поставило було яко услівє розему розоруженє мадярських війск, які борють ся проти Румунії і її союзників, віддане воєнних матеріялів і освободженя полонених і закладників без взаїмного зобовязаня. Дальше Румунія заявила, що її війска обсадять правий берег ріки Тиси на 12 миль в глиб.

Керенський в Парижи.

ПАРИЖ, 8. мая. — Як се подають нинішні вісти, бувший російський премієр Керенський перебуває під теперішну пору в Парижи. Однак Керенський не уділяєть ся в кругах мирової конференції.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКИМ ДЕЛЕҐАТАМ ВРУЧЕНО МИРОВИЙ ДОГОВІР.

Назначено Німеччині 15-дневний реченець на відповідь.

ВЕРСАЛЬ, 7. мая. — Нині пополудни вручено німецькій делеґації мировий договір, уложений мировою конференцією.

На засіданю були присутні представники 21 держав, які виповіли були війну Німеччині. Засіданє відбуло ся під проводом француського премієра, Клеманса.

ГОЛОВНІ ТОЧКИ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Головні точки мирового договору, врученого дня 7. мая німецьким повновласникам у Версалю, є слідуючі:

Альзація і Льотаринґія переходять до Франції. Всі мости, які ведуть через Рен здовж границі Альзації і Льотаринґії, позістають під контролею Франції.

Польща одержить Познанщину, часть західної Прусії (на західнім березі Висли) і більшу частину горішного Шлеску. Місто Ґданьск позістане міждержавною пристанию.

Долина ріки Саар буде тимчасово зінтернаціоналізована. Копальні угля стають власностию Франції.

Бельґія одержить повіти Мальмеді і Айпен.

Німеччина зрікаєть ся всіх своїх територіяльних і політичних прав поза Европою. Ліґа народів визначить мандаторів (опікунів) для німецьких кольоній.

Німеччина зрікаєть ся своїх концесій і територій в Хінах, відступаючи їх Японії.

Німецькі війска і власти мають опорожнити Шлезвіґ-Гольштайн на північ від каналу Кіль в протягу 10 днів по підписаню мира. Окрема комісія має контролю над голосованем в справі самовизначеня територій, положених на границі Данії.

На Гельґолянді мають бути знищені всі фортифікації. Канал Кіль має стояти отвором для всіх держав.

Німеччина признає независимість німецької Австрії, Чехо-Словаччини, Польщі і держав, утворених на пограничу колишної Росії.

Німеччина признає протекторат Франції над Мароком і протекторат Анґлії над Єгиптом.

Всі каблі (підводні телеґрафи) переходять на власність союзних держав.

Німецька армія не сьміє числити більше ніж 100.000 людий. Примусова війскова служба в Німеччині недозволена.

Німеччина мусить знищити всі укріпленя на просторі 50 кільометрів на схід від Рену. Не сьміє виробляти воєнних матеріялів.

Воєнна фльота німецька може мати лише 6 великих кораблів, однак їх величина не може перевисшати 10.000 тон. Крім того може вона мати 6 кружляків, 12 торпедовців і 12 торпедових лодок; підводні лодки зовсім заборонені.

Титулом відшкодованя за втрати, які потерпіло цивільне населенє, Німеччина має заплатити на початку 5 міліярдів долярів. Решта відшкодованя має бути заплачена пізнійше у висоті, визначеній окремою комісією.

Німеччина мусить звернути аліянтам за потоплені кораблі, числячи тону за тону. До покритя сього відшкодованя має бути ужита теперішна німецька фльота торговельна, як також нові кораблі, які Німеччина мусить зобовязати ся побудувати.

Німеччина має доставити матеріялів і робітників до відбудованя знищених територій.

Німеччина мусить згодити ся на видачу перед міжнародний суд бувшого цісаря Вільгельма і прочих, які провинили ся проти міжнародних законів підчас веденя війни.

Аліянти і Німеччина признають ліґу народів. Однак Німеччина, не будучи її членом, має признати ліґу народів в принципі.

Всі договори і умови, які Німеччина заключила з большевицькою Росією і Румунією, мають бути уневажнені.

Німецькі полонені будуть відіслані домів, але висші офіцири німецькі будуть задержані яко закладники за Німців, які є обжалувані о злочин.

НІМЦІ ВВАЖАЮТЬ МИРОВІ УСЛІВЯ ЗА ТЯЖКІ ДО ПРИНЯТЯ.

БЕРЛІН, 8. мая. — „Національ Цайтунґ" оголосила урядове становище, яке займе німецьке правительство супроти мирових услівій.

Правительство Еберта, як доносить часопись, відмовить ся підписати мировий договір, який є обчислений на цілковите знищенє Німеччини, про що сьвідчать постанови аліянтів в справі Ґданьска і долини ріки Саар. В кождім однак случаю німецьке правительство буде старати ся розпочати переговори щодо сих і инших неможливих до принятя услівій.

ГОЛОВА НІМЕЦЬКОЇ МИРОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ ХОЧЕ УСТУПИТИ.

БЕРЛІН, 8. мая. — Мирові услівя були вчера предметом довгої наради на засіданю кабінету.

З деяких політичних кругів доносять, що гр. Брокдорф-Ранцав не згодить ся на підписанє мирового договору і уступить, хоч є загальне переконанє, що Німеччина мусить підписати мир, бо вона находить ся в безвихіднім стані.

В кождім случаю уступленє гр. Брокдорфа-Ранцава вплинуло би на значне припізненє справи мира.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі мони-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висилцю замовлень належить долучити мони-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

КУПУЙТЕ НОТИ ПОБІДНОЇ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ!

Акція за Побідною Позичкою Свободи зближаєть ся до кінця. Нині, дня 10. с. м. вечером, акція буде замкнена, а з нею буде замкнена ся останна позичка Злучених Держав.

Нехай замкнене сеї останної американської позички не оставить серед Українців анї одного, котрий має бодай малу ощадність, або може заощадити, купуючи ноти на сплати, хто би не був властителем ноти Пятої Побідної Позички Свободи!

Кождий Українець повинен вважати собі за честь бути властителем позичкової ноти американської республики, бо американські воєнні позички виграли війну для волі всіх народів.

А крім того кождий властитель ноти повинен знати, що він дуже розумно умістив свої ощадности, бо певнійшої і ліпшої льокації не міг би шукати нідe у світі.

Тож купуйте ноти; спіщіть ся, бо час вже короткий!

І притім збирайте докладні списи Українців і Українок, що купили ноти, та через місцеві У. Н. Комітети або товариства посилайте до Головної Канцелярії У. Н. Комітету в Нью Йорку.

МИР З НІМЕЧЧИНОЮ.

В минулу середу мирова конференція у Версалю коло Парижа вручила вже німецьким мировим делегатам услівя мира, які списано у 80.000 словах. Вони мають їх прияти або відкинути до 15 днів.

Після того мирового договору Німеччина має віддати Франції Альзацію і Льотарингію і на 15 літ сусідну частину угленої долини Саар; на північ має віддати Данії частину провінції Шлезвік-Гольштайн; на сході має віддати Польщі майже цілу Познанщину, майже цілий горішний Шлеск, західну Пруссію по лівім березі Висли і полудневу часть східної Пруссії, коли населене заявить ся за сим при помочи плебісциту, переведеного під наглядом представників Злучених Держав і аліянтів; має віддати пристаневе місто Данциг (Гданськ), яке має бути міжнародне. Крім того Німеччина має зректи ся всіх кольоній і всіх островів. Відшкодовання покищо має заплатити 5 мілїярдів (білионів) доларів, а решту має іщ означити спеціяльна комісія. Воєнна фльота і армія німецька має бути дуже обмежена; укріплення острова Гельголянд (недалеко Бремен) мають бути знищені, а таксамо в граничнім пасі з Францією.

Се головні услівя мира з Німеччиною.

Німці вважають, що вони є заостріші для них, але мимотого ті услівя є справедливі і є надія, що Німеччина їх прийме і в короткім часі настане мир між нею і другими державами.

Мирові услівя має дістати в сих днях також німецька Австрія, Мадярщина і Болгарія.

Коли і вони підпишуть мир, то вже в значній части Европи запанує спокій. Останеть ся ще до помирення східна Европа, де ще доси шалїє большевицьке авантурництво.

АНГЛІЙСЬКІ І АМЕРИКАНСЬКІ ЧАСОПИСИ ПРО УКРАЇНУ.

В останнім зошиті англійського чвертьрічника „Ді Едінбург Рівю" появила ся довша статя про Україну зпід пера одного англійського автора, що підписуєть ся буквами **„О. де Л."**, а котрий дуже добре знає відносини у східній Европі. С. гляд його про Україну, в якім він особливо добре представив суспільні і економічні відносини, є загалом дуже добрий і прихильний українському народови. Є в статї лише кілька дрібних неточностий в інформаціях, однак через те статя не тратить своєї вартости.

Минулого тижня появилась в нюйоркськім тижневику „Ді Індепендент" довша статя під заголовком „Що діялось на Україні", в якій автор **др. Едвін Слоссон** (літературний редактор сеї часописи) представив старанно і справедливо останні події на Україні, а яку кінчить зазивом до Америки, аби станула до помочи українському народови в Европі.

В популярнім і дуже поширенім американськім тижневику „Ді Літерері Дайджест" появила ся **за сей тиждень** (з дня 10. с. м.) довша статя п. з. „Юкрайн". Статя займає три сторони (37, 38, 41) і додана до неї мапа України.

Майже ціла статя се головні вимки з уступу про Україну з недавно виданої книжки **Ісаака Дон Левіна** п. з. **„Ді-Резуректед Нейшенс"** (воскресші народи), в якій автор (І. Д. Левін — се американський журналіст, родом Жид з Росії) зі знанем історії і відносин на Україні говорить про український народ і його змаганнє до волї. При кінци сеї статї редакція додала уступ про українську мову з книжки проф. **д-ра Степана Рудницького** п. з. „Юкраїн".

Мапа України, додана до статї, є майже цілком докладна і справедлива (північна частина Холмщини зазначена яко польська, хоч по правді є тільки польські меншости в цілій Холмщині, але збитою масою Поляки не замешкують ані кусника Холмщини).

Сю статю поручаємо кождому Українцеви в Злучених Державах, аби сам читав або дав другим до читання.

Часто бувае по американських газетах богато московських або польських брехень про Україну і український нарід, а ся статя дуже богато може помогти до убиття таких брехень.

Тижневик „Літерері Дайджест" (се грубий зошит, 158 сторін) можна купити в кождім місті на стендах за 10 центів, тож радимо кождому, хто вміє читати по англійськи, або знає Американців або чужинців, щоби купив собі один або більше примірників сього тижневика з дня 10. мая с. р. І старав ся як найбільше його поширити, а тимсамим поширити в Америці знанє і розуміне української справи.

ДЕЛЄГАТИ ВІД УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ НА МИРОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(Стаття надіслана з Нью Йорку).

Українські імігранти в Злучених Державах, бажаючи волї і свободи своєму народови, бажаючи видіти і свій нарід у всесьвітнім „вольнім колї", постановили на Всеукраїнськім Зїзді в Нью Йорку — між иншим — вислати своїх представителїв до Парижа на мирову раду, де куеть ся доля всїх бувших поневолених народів, а між ними і народу українського. Рішили вислати делєгацію ще й тому, аби показати сьвітови, що в Українцїв, де-б вони під сю пору не знаходились — є одна загальна думка, одна спільна ціль, однакове бажанє, а се: по довговіковій неволи — свобода і воля українському народови, суверенність Української Народної Республики. Рішили — устами своїх послів на Всеукраїнськім Зїзді — подати помічну руку Державній Делєгації з України своїми репрезентантами і поміч матеріяльну. Всї свої рішеня і постановки поручили до виконаня вибраному через себе У. Н. Комітетови, або радше екзекутивї того Комітету.

Та не легкою річию було екзекутивному комітетови виконати, сповнити волю послів Всеукраїнського Зїзду. Старання о перепустку на мирову конференцію для делєгації від американських Українців натрафляли на непоборимі перешкоди, піставлювані „братями Славянами" ляцького та московського походженя, а також і „своїми" донощиками і клеветниками. Але помимо рїжних колод від чужих і своїх донощиків праця, котру український загал в Америці поручив Укр. Нар. Комітетови, при помочи впливових Американців увінчалась успіхом.

Є між Українцями в Америці деякі люди, котрі мають претенсї називати себе провідниками, а то й оборонцями українського народу. І ті власне людиці, довідавши ся, що У. Н. Комітет, а зглядно його екзекутива, сповнив волю українського загалу, накинули ся в неченний спосіб на У. Н. Комітет та на членів делєгації, мовляв: конгресмен Джеймс Гемілї не розуміть ся на українській справі, а др. К. Білик є цинік в українській справі і русофіл.

Кождий здорово думаючий чоловік зрозуміє, що анї конгресмен Гемілї, анї ще инший з членів делєгації до Парижа на те, щоби вести українську політику на власну руку, але на те, щоби стати до помочи Державній Делєгації з України і підчинити ся рїшазам голови згаданої делєгації, Гр. Сидоренка, що вони й зробили.

Чи конгресмен Гемілї розуміє ся на справі українській і чи розуміе змагання українського народу до волї, я тут доказувати не буду, бо ті, що поручили конгресменови Гемілєви заступництво українських імігрантів у Злучених Державах в Парижи, знали вже давно сего конгресмена яко знавця і прихильника українських справ. Їм було відомо, що конгресмен Гемілї немало труду положив при виданю „Українського Дня" в 1917 році.

І екзекутива У. Н. Комітету не могла зробити лїпшого вибору, як покликати на делєгата від Українців у Злучених Державах згаданого добродія, котрий своїм високим впливом став ся мостом між Загальною Українською Делєгацією і дипльомататами Злучених Держав на мировій конференції в Парижи. Чи др. Кирило Білик — син хлопський, котрий своєю мозольною працею в день у фабриці, а вечерами в школі вибив ся на становище лїкаря — будучи майже через три роки головою Федерації, був „циніком в українських справах і русофілом", про се повинні були знати ті, котрі покликали його на становище председателя Федерації. Тимчасом, що він тодї не був, коли вони мовчали... Аде як др. Білик покинув їх авантурничу політику і пійшов за голосом народу, то тодї паничі і деякі отці духовні зробили його „циніком в українських справах і русофілом".

Подивім ся, що той „цинік і русофіл" робить для українського народу в Парижи; як він висловлює волю того народу, котрий дав йому мандат.

Передїмною американська часопись „Ді Нью Йорк Геральд" з вівтірка, 22. цьвітня б. р., в котрій телеграма з Парижа доносить слїдуюче: „Джеймс А. Гемілї, конгресмен з Нью Джерзи, представив членови американської мировоі делєгації, полковникови Гавзови, д-ра Кирила Білика, делєгата американських Українців в українській місії в Парижи. Др. Кирило Білик з полковником Гавзом подрібно розбирав положенє на Україні і заявив йому, що Україні надіють ся утворити українську республику на подібних основах, що й Злучені Державы, та що їх бажанем є освободити ся зовсім зпід контролї Росії".

Коли паничі з деякими панотцями уважають, що сей висказ, ся заява, котру др. К. Білик зложив перед полковником Гавзом, а котру припоручив йому український нарід в Злучених Державах устами У. Н. Комітету, боронити суверенність Української Народної Республики спільно з краєвою делєгацією, є цинічна і русофільська, то тимсамим вони називають змаганя до волї всього українського народу цинічними і русофільськими.

Роботу народних шкідників і донощиків український нарід затямить собі добре і осудить та назве по імени, як прийде на се слушний час.

Ми, українські імігранти в Америці, повинні всї як один стояти і на дальше під одним національним прапором та підтримувати морально і матеріяльно в боротьбі за волю і свободу українського народу всїх тих, котрі посьвятились українському народови і не вагають ся нести в потребі і те, що найдорожше кождому чоловікови — своє житє!

Най же Українська Народна Республика!

Юлїян Павчак.

УКРАЇНЦІ НА ПЕРЕГОВОРАХ.

(Лист з Парижа).

Переговори між поодинокими представниками держав а українськими делєгатами ведуть ся дальше. Саме тепер українські делєгати найбільше порозумїють з Естонцями, Литовцями, Георгїйцями (Грузинами) та провідниками кубанських козаків, які є тепер в Парижи. З другої знов сторони ідуть переговори з французькими дипльоматами, італїйськими та декотрими з невтральних держав.

Добр. Осип Мегас веде роботу дипльоматичну між американськими і британськими державними людьми, які становлять рішаючий елемент на мировій конференції. Як заявив недавно один з визначних американських представників в Парижи д. Мегасови, то Американці ниоли не допустять до сего, щоб Україні, яко державі і яко народови, стала ся яка кривда.

„Запевнїть від мене всїх ваших товаришів в Парижи, що без огляду на се, які комбінації робить Польща, або Румунія, або другі держави, ми ніколи не позволимо на се, щоб один нарід гарбав землю від другого. Вас інтересує галицька Україна саме тепер найбільше. Ваші провідники в Галичині зробили добре, що перестали бити ся з Поляками і почали вести мирові переговори. Чи Львів був би здобутий Поляками чи Українцями, то для мирової конференції се не робить найменьшої рїжниці. Мирова конференція буде держатись принципів справедливости, що кождий нарід заселяє свою землю, а які весь американський нарід уважаємось і бив ся у сїй великій війні. Я дуже добре розумію, що Поляки хочуть мати ваші борислявські копальні нафти, і хотяй би вони самою фізичною перевагою їх забрали, то се не змінить рішення мирової конференції в її осуді щодо остаточного розділеня галицької території між Українців і Поляків".

Коли зїов д. Мегас навів численні докази французького втручаня в домазині і територіяльні спори української держави, не маючи на се припорученя від мирової конференції, і коли дальше д. Мегас перевів богато редакційних перебивань з офіціяльного органу французького правительства, „Ле Тем", на се все впливовий Американець засьміяв ся сердечно: „Нехай вони собі роблять, що хочуть, ми на їх роботу не оглядаємось. Мусите відрїжнити навіть офіціяльні французькі органи від мирової конференції, яка лиш одна рішає і буде рішати про спірні квестії між поодинокими народами і державами Европи, а вїхто другий. Для нас, Американців, ні „велика" Польща, ні „велика" Румунія, ні „велика" Литва не істнує, хотяй би які великі політичні мапи вони собі малювали: **керуємо ся лиш етнографічними фактами між народами, як проголосив давнїше президент Вілсон".**

(„Український Голос").

ІНТЕРЕСНА ПЕРЕПИСКА ЦЕРКОВНИХ ДОСТОЙНИКІВ У ЛЬВОВІ.

У польських часописях в Злучених Державах находимо два інтересні листи: римсько-католицького архиепископа, звісного вшехполяка і русиноїда Ількевича, і грецько-католицького архиепископа митр. Андрія Шептицького, з яких змістом не від річи буде познакомити ся нашим читачам. Дивним трафом, чи навмисне, лист архиепископа Ількевича поданий лише у вимках; инше, були там річи, котрих не хотїло ся подати до публичного відома, а властиво котрі умисно хотїло ся затаїти; про лист архиепископа і митрополита Шептицького говорить ся, що він „повний облуди і так мало показуючий доброї волї у сего польського ренегата, а днесь морального опікуна злочинної діяльности українських агітаторів".

1) Лист архиеп. Ількевського до митр. Шептицького з дня 6. падолиста 1918 (у вимках).

Над нашим містом висить страхіте, якого не зазналисьмо тут в найгірших хвилях зі сторони якогонебудь ніздзї і яке не видали на нїяке инше місто в часї сеї війни в такім як у нас виді. Не хочу входити в се, чи у нас вибух тої гейби новоі війни, викликаний руським „наддорознє кождому чоловікови своє житє!

Най же Українська Народна Республика!

Юлїян Павчак.

УКРАЇНЦІ НА ПЕРЕГОВОРАХ.

(Лист з Парижа).

Переговори між поодинокими представниками держав а українськими делєгатами ведуть ся дальше. Саме тепер українські делєгати найбільше порозумїють з Естонцями, Литовцями, Георгїйцями (Грузинами) та провідниками кубанських козаків, які є тепер в Парижи. З другої знов сторони ідуть переговори з французькими дипльоматами, італїйськими та декотрими з невтральних держав.

Добр. Осип Мегас веде роботу дипльоматичну між американськими і британськими державними людьми, які становлять рішаючий елемент на мировій конференції. Як заявив недавно один з визначних американських представників в Парижи д. Мегасови, то Американці ниоли не допустять до сего, щоб Україні, яко державі і яко народови, стала ся яка кривда.

„Запевнїть від мене всїх ваших товаришів в Парижи, що без огляду на се, які комбінації робить Польща, або Румунія, або другі держави, ми ніколи не позволимо на се, щоб один нарід гарбав землю від другого. Вас інтересує галицька Україна саме тепер найбільше. Ваші провідники в Галичині зробили добре, що перестали бити ся з Поляками і почали вести мирові переговори. Чи Львів був би здобутий Поляками чи Українцями, то для мирової конференції се не робить найменьшої рїжниці. Мирова конференція буде держатись принципів справедливости, що кождий нарід заселяє свою землю, а які весь американський нарід уважаємось і бив ся у сїй великій війні. Я дуже добре розумію, що Поляки хочуть мати ваші борислявські копальні нафти, і хотяй би вони самою фізичною перевагою їх забрали, то се не змінить рішення мирової конференції в її осуді щодо остаточного розділеня галицької території між Українців і Поляків".

Коли зїов д. Мегас навів численні докази французького втручаня в домазині і територіяльні спори української держави, не маючи на се припорученя від мирової конференції, і коли дальше д. Мегас перевів богато редакційних перебивань з офіціяльного органу французького правительства, „Ле Тем", на се все впливовий Американець засьміяв ся сердечно: „Нехай вони собі роблять, що хочуть, ми на їх роботу не оглядаємось. Мусите відрїжнити навіть офіціяльні французькі органи від мирової конференції, яка лиш одна рішає і буде рішати про спірні квестії між поодинокими народами і державами Европи, а вїхто другий. Для нас, Американців, ні „велика" Польща, ні „велика" Румунія, ні „велика" Литва не істнує, хотяй би які великі політичні мапи вони собі малювали: **керуємо ся лиш етнографічними фактами між народами, як проголосив давнїше президент Вілсон".**

(„Український Голос").

Мимо ворожих нападів на Лїгу Народів, вона перемогла всї перепони та увійшла між народи через браму мира.

УКРАЇНСЬКА НІЧ В НЮ ЙОРКУ.

В сю суботу, дня 10. мая с. р., в останнїй день акції за Побідною Позичкою Свободи буде в Нью Йорку для маніфестації за позичкою українська нїч, устроена Українцями і управою Другого Резервового Дистрикту Побідної Позички Свободи.

Українці зберуть ся вечером перед 7-мою годиною в Народнім Домі при 217-19 Іст 6-та улиця, відки точно о 7-мій годинї двигнеть ся український похід при звуках американської банди. Похід перейде 8-мою улицею до 8-тої евені і дальше 5-тою евеню буде їти аж до 44-тої улиці, а відтак перейде на схід до Парк евеню, на якій займе пять блоків, від 44-тої до 49-тої улиці.

Там власне буде уладжена Українська нїч, перед підвисшенем і пірамідою.

Буде співати нюйоркський Український Хор в народних строях і будуть промови в мові української і англійській.

— Початок точно о 8-мій годинї.

— Нюйоркська Українська Громада, яка головно уладжує сю українську нїч, **просить Українок з Нью Йорку й околиці,** аби в суботу вечером (перед 7-мою годиною) прибули до Народного Дому **в народних строях** і взяли участь в походї. Також **всї українські товариства з Нью Йорку й околиці і всїх Українців взагалї просить ся до громадної участи в походї.** Добре було би взяти прапори.

Численним походом і громадним збором перед пірамідою та поважною поставою заманіфестуємо перед американського публикою нашу єдність, наше замилуване до організаційної праці і наш патріотизм.

Приходіть самі і кличте других!

ГОДИНИ ПРАЦІ І ЗДОРОВЛЄ ЖЕНЩИН.

Ціла маса фактів зібрана і виказана промисловими знавцями в Европі й Америці наглядно показуе, які дуже шкідливі наслїдки для здоровля женщин мають довгі години праці. Під впливом тих доказів навіть найвисший суд Злучених Держав признав право окремих стейтів законами вимусити скороченє робучого часу. В декретї, виданім одному судови в Орегон, котрим признаеть ся конституційним закон, обмежуючий години праці, найвисший суд заявляе: Здоровле в основою державы. Жаден нарід не може поступати вперед, коли його робітники очаліченї від неустанного напруженя. Витрачене людської енергії через надмірний час праці являеть ся національною втратою.

В Злучених Державах на загал зростае тенденція до скороченя робучого дня. Загальний досьвід з лихими наслїдками надмірної праці привів до того, що більшість стейтів завела в себе закони обмежуючі робучі години для женщин. В 20 стейтах робучий день обмежений до осьми годин. Тільки в 6 стейтах нема нїякого законного обмеженя, нїякої охорони для здоровля горожан. В тих стейтах буває, що женщини працюють понад всякий час і понад сили. Перегляд промислових відносин в одним такім стейті показуе, що в 30 процент фабриках робучий день для женщин, без „овертайму", тривав 10 годин або й більше. З „овертаймом" робучий час доходив до 65, 75, 80, а в одній автомобілевій фабрицї до 88 годин.

Разом з тим, як число женщин в промисли неустанно зростае, збільшаеть ся й небезпека для здоровля нації і виступае потреба обмеженя їх праці до можливо найнизшої міри.

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

В ночи виломили двері у моїм домі і в домі капітуна, і т. д. і т. д.

Сумно дуже, що апарат адміністраційний міста не функціонуе як повинен і що через те терпить заосмотрене населення в поживу. В суботу було вже прийшло до порозуміня між українським правительством а магістратом, а чому прийшло до розбиту? Анархіі і я дуже бою ся і перед нею остерігав часто, послїдний раз не пропавіди в катедрі минулої недїлі; а бою ся її особливо тому, що всї можуть одержати окруж в нїхто не повинуеть ся приказови зложити його.

Один Бог може нещасне начне місто і нещасний наш край хоронити перед грозячими небезпеками. Для того пропоную, щоби ми в найблизшу неділю всї три разом (до архиеп. Теодоровича не пишу, бо лекше з ним Ваший Ексцеленції розумити ся) кождий у своїй катедрі місто і край посьвятили Найсолодшому Серцю Господа Ісуса з просьбою о відвернене від нас домової війни анархіі. Я се з духовенством тут у св. Юрі зроблю і про те саме Вашу Ексцеленцію і Архиеп. Теодоровича прошу.

З висказами найглибшого поважаня пишусь відданим слугою і братом во Христі.

Андрей Шептицький, Митр.

Сказати неправду, щоби видістати ся з клопоту, запровадить тебе до більшого клопоту.

РОДИМЦІ!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

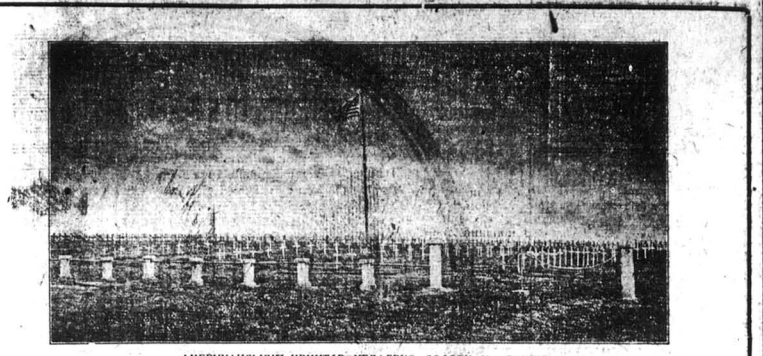

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЦВИНТАР НЕДАЛЕКО СОАСОН У ФРАНЦІЇ.

ЄВИ ВДЯЧНІ?

НА БОЄВИХ ТЕРЕНАХ У ФРАНЦІЇ --- ДЕ КОЛИНЕБУДЬ ЄНКИ СЛУЖИЛИ ЗА МОРЕМ --- ВОНИ ДАЛИ ВСЬО, АБИ ВИ БУЛИ ВІЛЬНИМИ --- 72.000 АМЕРИКАНСЬКИХ ХЛОПЦІВ, КОТРІ СЕРДЕЧНО ЛЮБИЛИ ЖИТЄ І ЖАРТИ.

ЗА ВАС 200.000 ВПАЛО РАНЕНИХ НА ФРОНТІ --- ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ОКАЛІЧИЛИ НА ВІКИ.

ЗНОВА 1,250.000 ІНШИХ АМЕРИКАНЦІВ ЖЕРТВУВАЛИ ЗА ВАС СВОЄ ЖИТЄ НЕДАЛЕКО ШАТО-ТІЄРИ, СТ. МІГІЄЛЬ, В АРГОНАХ І НАД МЕЗОЮ.

Є ВИ ВДЯЧНІ? АМЕРИКАНСЬКІ ЕКСПЕДИЦІЙНІ ВІЙСЬКА ВІДПОВІДЯТЬ НА СЕ ПИТАНЄ НЕ ПІСЛЯ ЧИСЛА ПРАПОРІВ, ЯКИМИ ВИ БУДЕТЕ ПОВІВАТИ, КОЛИ ВОНИ ПОВЕРНУТЬ ДОМІВ, АЛЕ ПІСЛЯ ТОГО, СКІЛЬКИ ВИ КУПИТЕ НОВОЇ ПОБІДНОЇ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ. АМЕРИКАНСЬКІ ЕКСПЕДИЦІЙНІ ВІЙСЬКА ЗВЕЛИЧАЛИ НИНІ НОВУ АМЕРИКУ, ДО ЯКОЇ ВОНИ ПОВЕРТАЮТЬ ЗІ СВОЄЮ РОБОТОЮ, А НЕ СВОЇМ КРИКОМ.

КОЛИ НЕ БУДЕ БІЛЬШЕ ПООДИНОКИХ ПІДПИСЧИКІВ НА ПОБІДНУ ПОЗИЧКУ НІЖ НА ІНШІ ПОПЕРЕДНІ ПОЗИЧКИ, КОЛИ ВОНА НЕ ПЕРЕЙДЕ НАДМІРНО СВОЮ ОЗНАЧЕНУ СУМУ, --- АМЕРИКАНСЬКІ ЕКСПЕДИЦІЙНІ ВІЙСЬКА ВИРОБЛЯТЬ СОБІ РАЗ НА ВСЕ ПОНЯТЄ, ЩО СТАРЕ ГОВОРЕНЄ --- ЩО РЕПУБЛИКИ Є НЕВДЯЧНІ --- Є ПРАВДИВЕ. ВОНИ НЕ БУДУТЬ СЛУХАТИ ЖАДНИХ ОПРАВДАНЬ --- ЖОВНІР СЬОГО НЕ ЗНАЄ.

СЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС ПОКАЗАТИ ДВОМ МІЛІОНАМ МУЩИН, КОТРІ БОРОЛИ СЯ ЗА ВАС, ЩО ВИ--- ЩО АМЕРИКА Є ВДЯЧНІ.

КУПУЙТЕ ЯК НАЙБІЛЬШЕ ПОБІДНУ ПОЗИЧКУ. СЕ Є ОДИНОКИЙ ПРАКТИЧНИЙ СПОСІБ ЗАДЕМОНСТРУВАТИ СВОЮ ВДЯЧНІСТЬ ЦІЛОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ ЕКСПЕДИЦІЙНОМУ ВІЙСЬКУ ЗА СЕ, ЩО ВОНО ЗРОБИЛО. І СЕ Є ОСТАННЄ, ЩО ВИ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ --- ПОЗИЧИТИ ВСЬО ДО ОСТАННЬОГО ДЕРЖАВІ, КОТРА БОРОЛА СЯ ЗА ВАС ДО ОСТАННЬОГО.

ЧЛЕН А. Е. В.

Се місце напнла для пропильства на оголошенє Victory Loan

Metropolitan Life Insurance Co.

в користь своїх членів, які посідають більше як двайцять мілїонів поліс на суму двисце чотирох і пів білїонів долярів асекурацій, а для яких забезпеченя ся компанія держить понад сім сто двайцять мілїонів долярів в резерві, кромі других фондів. Робітники сеї компанії розпродали бондів Позички Свободи і Воєнних Ощадничих Марок на повисше $133,000,000 і дальше їх продають. Компанія посідає бондів за $80,000,000 і назірає закупити за богато мілїонів долярів з нової позички, яку ся компанія уважає за найбезпечнїйшу льокацію в свїтї.

GOVERNMENT LOAN ORGANIZATION
Second Federal Reserve District
LIBERTY LOAN COMMITTEE
120 Broadway New York
FOREIGN LANGUAGE BUREAU
Flat-Iron B'ld'g., New York.

ДОПИСИ.

STAMFORD, CONN.

Проєкт на часі.

Українці в стейті Конектікут се переважно фабричні робітники і часові емігранти. 85% тих українських емігрантів полишили в краю найбільшу родину і тепер встеречено вижилають пропаганди комунізмів, щоби до рідні вернутись. Очевидними часами поміжні американських пенсо-патріотів під претекстом американізації з дня на день посилають ряди сепаратних чуваків, і як то вже наша преса повсякдённе потрубала, застрашує тих людий до масового протесту і жадання праці, або висилки їх до рідного краю. Зрештою скорбіти з одної сторони, а сидіти тоді незалежності України з другої плятить дещицю українських емігрантів до покорту.

Мимо пагоди і обовязків, яко репрезентант зі стейту Конектікут-до Українського Народного Комітету в Америці, долагнув, аби все, що лише належить до комітетів У. Н. Комітету, також і з сей ситуації, подержувати дасть ся. особливо домагати ся, щоби воно в користь нашої емігрантї У. Н. Комітетом переведене було. Фактом отже є, що велика часть нашої емігрантї зачне скоро вертати на Україну, а задачею У. Н. Комітету повинно бути ту справу взяти під свою опіку.

Чужі сили нас з рідного краю гнали і чужі на нашій посеріпці користали. Надходить час положити тому конець. Правда, ми вдяко вже українські Січі, дирекції й агенції. Декотрі з них цілі часи жили надією зарібку зі свободи карт і переслали тисячі по тисячі, одначе ми не сьміємо перечити правоті інтереси одинця понад безпечностю загалу і обовязок У. Н. Комітету. Тут не розходить ся о здрожа, але о офіціальне упорядкованє й опіку ресмірний та ужасшенє українським емігрантам повороту до горожанських прав на Україні. Необхідним отже є повторити недавні земки Федералї на Евечесах і властивої Укр. Амер. Бюра в Нью Йорку повинні перші зрозуміти, що прийшов час їх капітуляції. Також другі повинні підійти ся ліквідації, тимбільше, що У. Н. Комітет, перевзявши на себе справи, коли не директорів то робітників всього потребувати буде.

На Україну повезне також значне число молодих, енергічних, освідомлених і просвіщених людий, яких з нових ще земель під польською панованєм хлоп закрвавлю і котрі тепер там будуть показані, тому і не дивно, що здорово думної України і стейті Конектікут серйозно застановлюють ся над тим, як би найскорше і найсенїйше вернути тих людий вітчий таким, щоби вони могли бодай в части цілости удатність в обороні рідного краю цьиг нашої національної свідомости і незалежности. Вернути тих людий таким значилоб більше аніж мілїонові гробелї жертви і дібєвим словенєм нашого обовязку. І коли У. Н. Комітет не знайде в собі досить енергії до переведенє вище наведених нагих проектів, то я осьмілюсь заявити, що знані і заслужені народні трудівники з Конектікут (котрих імєн подати я не є уповажнений) є здецидовані той проект перефорсувати. Тому я вважав за відповіне подати ей проєкт під загальну дискусію через часопись.

Іван. Каштанюк.

PHILADELPHIA, PA.

Величава українська манїфестація.

В недїлю, 4. мая, відбув ся в Філядельфії величавий український похід і вічє в справі Петої Позички Полїчок Свободи. Уряженєм манїфестації і вічя взяли ся місцеві Український Комітет. В полудне зібрали ся вже місцеві Українців на ул. Франклін, коло катедри, і о першій годині похід двинув ся до обширної галї Геррік театру. В похолї взяло участь по кількасот чоловік українців. На чолї походу їхали полїсмени на конях, за ними українські волиці несли американський прапор, «зелені фіґлї», на яких було понад сто лавок на означенє числа українських вояків з Філядельфії в американських армій, та великий український синьо-жовтий прапор. За виконанєм оркестрою, що приграваю до походу, слідувала президія місцевого Українського Народного Комітету, а саме: п. Т. Гунєвій, п. Р. Сидоренко, п. І. Бережний, п. І. Якубовіч, п. З. Кушко і п. П. Кирилюк. В автомобілях їхали: Вице. М. Кінаш, місцевий парот і др. Юлїян Чушка, адвокат. Бічак сідлувала дітвора Українського Сиротинця в білих одягах. Попереду йтвори йшла дівчинка, що символізувала американську Свободу з жовтими волосами, а по боках йшли Галя і Єлисавета Кінаш, одїті в український народний стрій. За хітворою Сиротинця йшли школярки місцевих українських шкіл, а за ними йтачати несли великий американський прапор, за котрим йшов місцевий хор ім. Лисенка з управителєм п. А. Голов. За хором пости рали всї місцеві українські організації, товариства і сестрицтва із всїх українських дільниць Філядельфії і з Фремфорд. Третє на себе тягту головні українські Січовики в однострою. Приглядаю ся сей факт, що так на рідній землї наші вїйська несуть завзятий бій проти ворогів, бодай по одним словом подивляючий, тайже, що рідко бїло можна побачити. На деяких весняних вітри мали американські й українські прапори. Десятки тисяць з цікавістю дивилось на Укрїнців, що радо прийдуть з помочю Американській демократії. Поважно двигались рядами народу тягнуси Сріпґфілдом і Бродом. Поїзд розтягав ся на аних пятнайцять хвилїн. Був бо він не більший, як би і ті Українці, не йшли боками, були придержчли ся до рядів. А було їх більше мілїонів.

Коло міської галї, перед статуєю Свободи, весь похід спинив ся. Хор вїєвпіла американськими, а опісля мітинґова гряза тодїшнїй темі. Тисячі людий стояли з відкритими головами, у водячої розходила ся могутній тишк, а промови мали на вітрі. Тисячі Американців, що стояли по боках Українців, вітали їх величавими оплесками.

Коло третої години Українці заповнили по береги недвижі галю Геррік театру. Вїче отворив голова місцевого Українського Народного Комітету, п. Т. Гунєвій. Перед тим, що англїйська вятолєсь адвокат Гріффін, до ми говорив судія Веффінґтон і п. Стотсбурн. Присутні надгородували сполїшкові бурею оплесків. Веффінґтон відчав бесїди судії Веффінґтона і п. Стотсбурн оплески не вимовили. П. Стотсбурн сейчас взав від Комітету бонд за 10 тисяч долярів.

По українськи говорив Вир. о. Кінаш. В бесїді вказав на наші здобивання серед Америки, та на ту боротьбу, яку наші брати ведуть на рідній землї. Що часа промови Вир. о. Кінаша раз-в-раз на галї розлягали ся гучні оплески. Кождим разом, коли Вир. бесїдник згадав імя президента Вілсона, Америки, міністра Григорія Сидоренка, України і її армій, тоді наповнилась довгими оплесками в одностю. Після бесїди Вир. о. Кінаш говорив ще по англїйськи адвокат др. Чушка, що також дещо бесїду виголосив по українськи п. Роман Слободян. Пота бесїда була така поривиста, що оплески не вмовкались. По кождій бесїді співав американські і українські хор ім. Лисенка разом з хором Сиротинця під проводом голова У. Н. Комітету в Філядельфії п. Гунєвій. Вілкнула публїка за участь і відвіз присутніх, коли лунали бонди. Хори відспівали американський і український гимн і присутні кождий радісно зводились доків. Підчас вїча зачислено бонів на суму 25 тисяч долярів.

SCRANTON, PA.

Заснованє У. Н. Комітету.

Прочитавши в ч. 46 «Свободи» вивід зерця на Фонд оборони Галичини після місяцевістей, стало всїдно тутешнім Українцям, що їх зголошено аж на 134-ох місце зі сумою $88.00. (Ті гривні, дасть ся члєня 123-го відділу У. Н. Союза). Ні то, мовляв. Скрентон, такий славний зі свого патріотизму в давнїйших часах, що він бути тодїр завдушив в часі найбільшої потреби? Дня 27. цвітня зібрали ся громадка свідомих Українців і перший по вступи числом 134 зох на 10-те місце. Приступні сейчас заявили готівкою, або декларували, вносне 200 долярів.

Тут належить згадати, що один наш земляк, Василь Будиц, не бізнесмен, дуй не професіоніст, але простий робітник, дехтувався $60.00, а поверднє вже злотих 85.00, отже разом $65.00. Василь Будиц походить з Пристаня, повіт Жовква, Галичина. Се от перша жертва Буданна на народні цїли, бо коли тільке були дві зборки, він ніколи не комшув їх обильною складкою.

Вдїлах зборами місцевий Український Народний Комітет на місто Скрентон, а також полїстрів на кождій часть міста, і нарешта робота постїпає вперед.

До У. Н. Комітету вибрали слїдуючі: Василь Тарас, предсїдатель; Василь Гринько, секретар; Михайло Конюха, касієр, Бакстерс: На 7-му улицю Фльонґ Демковяні і: Мих. Конюха; на Фленбродвей Іван Малах і Петро Задолїяний; на Трїпс Парк Іван Тарас і Стефан Кавкутяк; на Ньон Брук Іван Пишик, Олексса Бака, Михаїл Дикотяй і Григорій Трач; на Брісбен і Норт Скрентон Антін Гриб і Петро Дочич.

Дорогі сини України! Коли ті колєктори заїдуть до Ваших хат, не цуєтіть їх з порожніми руками. Жертвуйте, що можете, бо тепер Ваш чєст завязить на вашій долоті, коли хуть ся доля України. Може Україна ніколи вже не буде потребувати Вашої помочи, коли вибють сини давнього панованя. Але тепер помозіть, бо «время дює».

В. Гришко.

„І МИ БУДЕМО КУПАТИ СЯ В КРОВИ" --- КАЖЕ СОЦІЯЛІСТ.

(Допись до „Канадійського Фармера").

В початках ширенія науки Христової не приходило так легко, як нині. Воно не приходило лекше, як тепер ширене соціялізму, бо сторонники ріжних вір, під той час вже істнуючих, боролн ся зайло проти своїх релігійних конкурентів, як сторонники капіталу борють ся нині зі сторонниками і визнавцями науки Карла Маркса.

Переслїдуване визнавців віри Христової провадило ся у варварський спосіб. Найменьше підозрїне приносило смерть через спаленє. Христіян викидано тисячами між диких голодних львірів. Тисячі людий тратили лише за те, що вони вірили не так, як їм наказувано.

Думав би хтось, що люди, які стільки перетерпіли горя та муки за свою віру, будуть вміти пошанувати свободу віри ближнього свого. Та не так стало ся.

Христіяни, прийшовши до власти, показали ся такими-ж варварами, як були їх противники. Вони також-мо як погани убивали тисячами людий, котрі инакше вірили.

Св. інквізиція буде завсїди одною з найгірших сторін історії католицизму.

Та хотяй історія так страшно осуджує інквізицію і переслїдуване перших христіян, то таки і в нинішній людині показують ся одідичений потяг до варварства і жорстокости. Сей потяг у многих людий тільки притаїв ся і вибухає за перним-лїпшим подрізненєм.

За доказ може послужити між иншим дикість, яку можна добачити час від часу на шпальтах большевицької часописи „Робітник".

Ст люди, які приписують собі патент на імя соціялїстів, на стільки не розумїють соціялїзму, що під приходом соціялістичних порядків розуміють пагоду завсєти другу св. інквізицію.

Не хочу безпідставно критикувати та накидатись на „Робітника". Я подаю лише вкоротці думку одної дописи в „Робітнику", поміщеної без редакцийних поясненєь, отже одобреної редакцією.

„Дивіть, — говорить дописувательь „Робітника" — як берлїнські різники ріжуть нїмецького робітника; дивіть, як нїмецька буржуазія купаєть ся в пролетарській крові"... Дальше приготовляє читачів „Робітника", щоби не дивувались, що і в него не лучша натура від берлїнських різників і так продовжає:

„SVOBODA"
ЗАПОВІДАЄ:

„Але приходить час, що і ми будемо мати силу змірити ся з нашими гнобителями; прийде час, що і ми будемо купатись в людській крови. Вже от, от, і ми встромимо в них свої пазурі, а вони будуть падати наколїна та просити ласки в помилуванє".

Чи се соціялїст так говорить? Ні, подумть ся тим, чим соціялїсти погордують; він проповідує насильства, котрих соціялїсти всїми своїми силами хотять раз на завше позбутись. Так, це, що буде різати буржуазію тоді, коли вона буде вже розоружена.

Чи се є зрозуміне свободи, братерства, мира і людяности?

Чиж не можуть дописувателї „Робітника" лучше бачити, що кров, яка пролилась би на улицях Берлїна, Петрограду, Москви, Будапешту, се нїщо иншіе, як наслїдок несвідомости?

Несвідомий чоловік мордує не тому, що він знає, що робить, але тому, що він так навчив ся за старого ладу. Мордувати навчив його не соціялізм, а кайзерський, королївський або царський порядок.

Соціялісти являють ся тими, що відучують несвідомих від тих порядків. Люди, котрі розумїють, що соціялістам треба іти тимисамими дорогами, якими ходили королї, кайзери та царі, не розумїють духа соціялізму; вони не соціялісти. Соціялісти повинні бо знати лучше і не проповідувати нові инквізиції.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
проф. М. ГРУШЕВСЬКОГО
ч. І. і II. в полотняній твердій оправі.
ЦІНА $3.50.
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA",
55 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

НЮАРК, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ!
Заходом Українського Ам. Кружка відбуде ся
ВЕЛИКЕ ПРИСТАВЛЕНЄ
УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ
В СУБОТУ, ДНЯ 10. МАЯ 1919
в NEW KENDEL'S AUDITORIUM,
(на долї міста)
557-9 Market Street, Newark, N. J.
Початок точно о год. 7.30 веч.
Місця: І-ряди і 50 ц., II-ряди 35 ц.
Чистий дохід на будову Укр. галї.
БАЛЬ ДО РАНА.
Родимці! Ми до Вас звертаємось і взиваємо Вас, прибудьте численно і зимсамим причинитесь і прискорите будову власної галї — З поважанєм
51-54 КОМІТЕТ.

ДОСТАВА ДАРОМ
МОДЕЛІ НА РІК 1919. ВЖЕ ГОТОВІ
Жадна инша фірма не дасть Вам такої якости і таких селовій. Виберайте зі **44 Стилїв**
що краса і розмірів сливих бїцикль **„Реннер"**, Дивлячись перед сілу. **30-дневна безплатна проба.** Виберіть з нашого катальога **Реннера.** Коли-б Вам не сподобав ся, сповістіть нас, а ми зараз вишлемо вам назад. Будуть Вам дані ціни на наш кошт. **Низькі фабричні ціни** в найбільшій і найстаршій бїцикловій фірмі в цїм краю. **ОБРУЧІ, Лямки, Трубки і части** для всїх бїцикль по половині винайчайної ціни.
Не шліть грошей але пишіть сьогодня по безплатний катальог і про пробації той Зовсїм вигідні оферти. Не купуйте, поки не дістанете. Пишіть зараз.
MEAD CYCLE COMPANY
Dep. F-375 Chicago, Ill.

ЛЕКАРСТВА З ЛЯБОРАТОРІЄМ
СВ. МИХАЇНА 10с— поручає слїдуючі певні ліки:

Креве і мило до вирвання зуба $1.25
Средство на поріст волосся $1.00
Средство на поріст вусів.. $1.00
Фарба на сиве волосє ... 3.00
Лїнімент на спину і спинний хребет 2.00
Св. Михаїла бальзам на ревматизм 3.00
Пігулки на ревматизм біль голови 3.00
Лїнімент проти ревматизму 2.00
Бальзам на жатар жолудка „Герґатес" до додання Вам сил і видання Вам лїпшого апетиту 2.00
Бальзам на біль голови і нервовість, бутелька по 2.00
Пишіть по катальог. — Всї ліки враз з грішми, адресуйте до:
ST. MICHAEL'S MEDICINE CO.
Dep. 10 Carlstadt, N. J.

УКРАЇНЦІ З ГЕМТРЕМК І ДІТРОЙТ, МІШ.

ТОВ. ІМ. МИР. СІЧИНСЬКОГО, ВІД. 146 У. Н. СОЮЗА

— устроює —

В СУБОТУ, 17-ГО МАЯ С. Р. О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

ПІД Ч. 84 ГРЕЙЛІНГ ЕВЕНЮ, ГЕМТРЕМК, МІШ.

ПРЕДСТАВЛЕНЄ

НА ВІДПУСТ ДО КИЄВА

Комедія в 3-ох діях.

Українська Громадо! Незабувайте на суботу, 17-го мая, та приходіть на представленє, яке перший раз відограєть ся в сій українській оселі. 55-57

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ. Комітет.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕВА ДО ГАЛИЧИНИ І ПОЛЬЩІ

згідно з постановами державного Резервового Директоріяту за посередництвом Американської адміністрації для несеня помочи

ПОЛАГОДЖУЄСЬ СКОРО.

ЗАПЕВНЕНЯ НА КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ.

Пишіть по українськи. 55c64

VON POLENZ & CO., Bankers,

60 Broadway, : : : : : New York, N. Y.

LITHUANIANS SEND PROTEST.

National Council's Message to Wilson on Polish Occupation of Vilna.—Statement Is Asked.

(Special Dispatch to The Evening Post.)

WASHINGTON, May 5.—The occupation of Vilna, capital of the Baltic state of Lithuania, by Polish troops has caused the National Council here to send through the State Department the following communication to President Wilson at Paris:

"The reports of the activities of Polish troops in Lithuanian territory have created a crisis in Lithuanian affairs necessitating some definite statement by the Government of the United States as to its position regarding Lithuania. The Polish Government declares that this unwarranted invasion of Lithuania is for the purpose of protecting the people of Lithuania. The Lithuanian Government and the Lithuanian National Council in America protest against this invasion, and declare that the people of Lithuania do not want or require Polish protection.

"For many months the Lithuanian army has successfully resisted the forces of the Russian Bolsheviks. The people of Lithuania are wholly convinced that the only purpose of the Polish Government in sending troops into Lithuania is to forcibly annex Lithuanian territory. Polish imperialism is no more acceptable to Lithuania that any other foreign domination.

"This situation has created great unrest among Lithuanians in America. The Lithuanian National Council is of the opinion that the continued presence of Polish armed forces in Lithuania will mean the collapse of the front against Bolshevism, because the Lithuanian Government will have great difficulty in maintaining war against Bolshevik invasion when the people will as bitterly oppose a Polish invasion.

"The Lithuanian Government would welcome the presence of Allied forces other than Polish in Lithuania. The presence of Polish troops menaces the security, not only of the Lithuanian republic, but means the weakening of the forces opposing Russian Bolshevism. Only the definite assurance of the Govenrment of the United States that it recognizes the rights of the Lithuanian people can prevent a catastrophe in Lithuania.

"The Lithuanian National Council respectfully urges that the President of the United States make some public statement of the policy of his Government toward Lithuania."

E. M. K.

ЗВИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

БОЛЬШЕВИЗМ В ПРАКТИЦІ.

Донедавна люди бояли ся німецького імперіялізму, а нині знова набрали великого страху перед большевизмом. Та страшна потвора, котру люди звуть большевизмом, вродила ся в Росії і, як загально кажуть, вже цілковито знищила той край, а тепер зачинає брати ся вже і до других країв.

Щоби люди знали, як боронити ся від нападу того страшного ворога, то передівсім треба їм пізнати його натуру. До сего часу ми ще дуже мало знаємо, що се є большевизм. Ріжні часописи писали і пишуть про большевиків такі річи, що і вірити не хочеть ся, а іменно за їх страшну роботу в Росії. Ми також не знаємо, о скілько в тім правди, як і не знаємо, яка є ціль большевизму та чого властиво большевики хочуть. Сього, як кажемо, докладно не знаємо.

Знаємо тільки, що нині ведеть ся боротьба між капіталізмом а соціялізмом. Під капіталізмом ми розуміємо всякі средства продукції, матеріял, фабрики, ріжні знаряди і машини, котрі належать до приватних осіб, які роблять бізнеси поєдинчо або в компаніях. Такі люди називають ся капіталістами і вони наймають собі знов других людий, котрі роблять для них за якусь означену плату. Тепер зиск або инакше профіт з цілого бізнесу йде капіталістам до кишені, а робітник дістає лиш свою плату, за яку згодив ся працювати.

А тепер соціялісти знов хочуть, щоби всі средства продукції належали до держави, і тоді не було би тої страшної конкуренції між капіталістами; а робітники, яко члени держави, замісць робити на капіталіста, робили би тоді самі для себе і для спільного, загального добра.

Се є соціялізм. А тепер що є большевизм? Большевизм є нічого иншого тільки перекручений соціялізм. Подібно як соціялізм, він позбавляє свободи поодиноких людий, себто нищить волю індивідуалізму у теперішній сьвітовій системі. Однак після соціялістичної теорії всі горожани мали би бути після права собі рівні. А після большевицької теорії право у державі має мати лише простий робітник, а більше ніхто. Ну, а деж решта людий? Чи робітник, котрий працює умислово, не має мати вже ніякого права? Чиж його робота не є так важна, а може ще важнійша, як і того робітника, що руками працює? Якаж тепер булаб ріжниця між давним царатом а теперішним большевизмом? Одна тиранія повалена, а друга на її місце поставлена. А так воно не повинно бути. Коли би се була правдива демократична і свобідна держава, то у ній кождий після права був би рівний: як той, що руками, так і той, що головою працює. У такій державі і простий робітник і просьвічена людина, що розумом працює, повинні взаїмно себе шанувати і поважати, а не погорджувати один другим, або завидувати один другому, але разом спільно працювати для загального добра, бо як один так і другий робітник пожиточний і потрібний в суспільности. І такий лад суспільний був би якраз добрий і такого ладу люди розумні хотять.

Але у большевизмі инакше практикуєть ся. Большевизм загрожує не лише теперішному суспільному устроєви, але навіть і моральному праву. Правда, були і є ще такі люди на сьвіті, котрі визискували і обдирали бідний робучий люд, але були і такі, навіть і між простими робітниками, що чесною, витривалою працею й ощадним житєм доробили ся невеликого майна, а тепер большевики то всьо конфіскують і забирають їм, бо вони, кажуть, буржуї. Чиж не подоптують вони ту велику моральну заповідь: „не кради"?

Таксамо не значить нічого у большевиків і друга велика заповідь: „не убий". Щоби діпняти своєї цїли, вони приняли ся за методу убиваня. І в тім власне соціялісти не годять ся з ними. Дуже добре знаний анґлійський соціяліст Рамзей Макдоналд, поважна людина у сьвіті, написав книжку „Ді сошел мувмент" (соціялістичний рух), в котрій доказує, що гаслом соціялізму повинна бути еволюція, а не революція, а полем битви парлямент.

Але для большевиків така видко програма за дуже делікатна. „Меч", сказав Магомед, „є ключем до царства небесного". Так і Володимир Улянов, або як його инакше звуть Ленін, взяв ся також за меч, аби проробити ним дорогу до пролетарського раю, який хоче збудувати на землі. Він не навертає на большевизм арґументами, але силою. Вибирай, каже, большевизм або смерть. І богато у нього тепер є таких большевиків, котрі ніколи не думали і не думають бути большевиками. Приміром всі давні царські посіпаки і опричники є тепер большевиками. Катерина Брешковська, яку зовуть „бабушкою русскої революції", жалуєть ся на Леніна, що він перевернув догори ногами соціялізм, у котрий вона твердо вірить. Ось що вона пише:

„Ленін перетворив соціялізм у пімсту, рабунок, нищенє і морд. Він приказує убивати кождого того, хто не годить ся з його думками. За шіснайцять місяців Росію пожирав огонь інквізиції, і ще Ленін хвалить ся тим та називає се побідою соціялізму. Се акурат так виглядає, як колись Филип Еспанський в імени Христа тішив, ся, коли бачив, як його жертви шкварились на огни. Филип і Ленін обидва без найменьшого чувства гуманности, божої або людської справедливости".

Та не лиш Брешковська так виразилась про Леніна, але і другі инші подібно говорять о нім. Недавно тому приїхали з Росії представителі американського Червоного Хреста і оповідають про страшні річи, які діяли ся в пермській губернії. Там тисячі невинних людий вимордували большевики. Мордували, кого попало, без пардону. Вони навіть заповіли, що хочуть вигубити всю так звану інтеліґенцію і слуг церковних. І що задумали, то і зробили.

Тому і не дивота, що большевицькі проводирі відкидають христіянство, бо їх наука не годить ся з наукою Христа. Вони не тільки противлять ся демократії, але і людскости. І така робота заведе їх з певностию лише до згуби. Не даром бритійський премієр Ллойд Джордж сказав недавно тому, що чим більше большевики зростають у силі, тим більше большевизм хилить ся до упадку. І вже відай йому близкий конець.

Нині кожда жива душа, як в Росії, так і в цілім сьвіті, хоче поліпшеня суспільного ладу і спокою. Кожда справедлива і розумна людина хоче того і надієть ся, що се небавом наступить. Вже обридла кождому така пекольна робота большевиків, котрі нарушили і зневажили права божі і висші інстинкти людської природи.

ПОВІЙ ВІТРЕ.

Повій вітре буйнесенький
В глибоку долину,
А з долини понад море
В любу Україну.

Принеси 'му отсей голос:
— „Люблю тя, козаче,
„За тобою серце вяне,
„Сумує та плаче.

„За тобою виглядаю
„Що дня і що ночи,
„За тобою тільки тужу,
„Плачуть карі очи.

„За тобою, за тобою
„Я тужити буду;
„Як поляжу в домовину,
„Тоді тя забуду.

„Як поляжу в домовину,
„Як замкну повіки,
„Тоді думка скоротить ся
„Про тебе на віки".

Повій вітре у садочок,
Там, де я стояла,
Там, де з милим-чорнобривим
Любо розмовляла.

Прийди милий-чорнобривий
Під сю калиноньку,
Хай я ще раз послухаю
Твою розмовоньку.

Хай я ще раз послухаю:
— „Люблю тя, серденько,
„Карі очи, чорні брови,
„Личко румяненьке".

Ні, не прийде! Він поїхав
В далеку Вкраїну,
Покинув мя, а полюбив
Иншую дівчину.

Трой, Н. Й. Ольга Костишин.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. „Вільна Україна", від. 152, повідомляє всіх своїх членів, що місячне засіданє відбудеть ся в середу, 14. мая б. р., точно о годині 8-мій вечером, в гали церковній при Корт ул. Просить ся всіх членів, аби явили ся на се засіданє.—С. Олійник, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 17. с. м., о годині 7.30 вечером. Просить ся всіх членів явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Брензей, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Театр Української Народної Громади, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й.

— відограє —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11. МАЯ 1919

на користь

тов. „Богородчани" в Ню Йорку, Н.Й.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

драма в 5-ох діях зі співами і танцями М. Старицького

ДІЄВІ ОСОБИ:

Охрим Шурай.....п. Н. Кушнір
Вустя, його жінка....п-ні Задорецька
Маруся, їх дочка.....
.....пані М. Комишевацька
Грицько Шандура, молодий чумак
.....п. В. Лазута
Дарина, його сестра.....
.....п-на Г. Шнайберг
Хома, старий парубок.....п. С. Баюс
Потап, парубок.....п. М. Головчук
Галина Шеньова, богацька дочка..
.....п-на М. Шнайберг
Дмитро, підпарубочий.....
.....п. Т. Михальчук
Степаніда, хозяйка на Слориннях..
.....п-на М. Климкович
Баба-ворожка .....Н. Н.
1. і 2. парубок. 1. і 2. дівчина.

Режісер п. С. Комишевацький.

Дірігент п. М. Гундич.

Музика Тов. ім. М. Лисенка.

Початок точно о годині 6.30 вечер.

Вступ $1.00, 75 і 50 центів.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.

Українці! Отсим тов. „Богородчани" має честь запросити Вас на представленє „Ой не ходи Грицю, та на вечерниці", яке буде виставлене перший раз заходом висше згаданого товариства. Тов. „Богородчани" є організацією бенефітовою, належачою до Укр. Нар. Союза. Членська місячна вкладка виносить всего 40 цнт.; в разі недуги член побирає $5.00 тижневого бенефіту. Хто цінить свою драму, хто любуєсь співами, хай приходить на представленє, бо після нього буде приниматись нових членів до товариства без вступного, а через цілий місяць май за половину. Українці! Організуйтесь, бо в організації сила! 54-55

ВИБУДУЄМО ВАМ ХАТУ

з 5 і 6 кімнат для Вашої вигоди.

10 лотів або 20.000 квадратових стіп.

землі при Ню Бронсвік, Н. Дж., близько зелстації і школи.

Ціна $398; $50 з гори $8 місячно

METUCHEN REALTY CO., 208 Broadway, Room 315, NEW YORK CITY.

УВАЖАЙТЕ!

СТЕРЕЖІТЬ СЯ К ЛИКАТИ ЛІКАРЯ.

Щоби не платити за усі його візити і не мати богато клопоту, ви повинні вже тепер уважати на себе. Теперішний місяць є найвідповіднійший до упорядкованя системи і до усуненя всяких нечистостий з крови. Організм і кров вимагає в теперішнім часі відсьвіженя і то безпроволочно. Тому, що чиста, червона кров є річею назвичайно важною для кождого чоловіка, Ви повинні

ЧИСТИТИ СВОЮ КРОВ

сейчас, уживаючи досконалих цукорків Партоля, знаних добре на цілім сьвіті, яко средство прочищаюче кров. Партоля допровадить цілу Вашу систему до порядку, відсьвіжить організм, додає досконалого апетиту, вертає здоровлє, добре успосібленє та щастє. — Одна коробка коштує доляра. Шість коробок тільки $5.00. Замовте сьогодня. В кождім домі повина бути в кождім часі ПАРТОЛЯ.

APTEKA PARTOSA,

160 — 2nd Avenue, Dep. 20,

New York, N. Y.

(20)

УТЕЧА СКОРОПАДСЬКОГО.

Коли війска української директорії підійшли під Київ і положенє гетьмана Скоропадського стало безнадійним, князь Долґоруков (командант гетьманських війск) рішив капітулювати, а на двірци гетьмана пороблено всі приготованя до відїзду. Однакож гетьман не спішив ся покидати свій дворець. Він оставав у нім до рана в суботу, 14-го грудня, коли відділи добровольців (вірні гетьманови війска, зложені майже виключно зі старих російських офіцирів) опустили Волинський пост і відходили на край міста, а Печерск був вже захвачений повставшими робітниками. Послідне розпорядженє гетьмана було вислати часть свого конвою до Никольських воріт для перегородженя дороги справленим до міста печерським робітникам. До Никольських воріт відправлено також панцирні машини спеціяльної дивізії, що стояла на сторожі гетмана.

Пів до 11-тої рано гетьман Скоропадський вийшов з двірця в супроводі двох генералів і звернув на Царську площу. Гетьман був в своїй звичайній черкесці. На Александрівській площі случайні прохожі пізнавали гетьмана і розклонювали ся з ним.

Скоропадський справив ся до німецької командантури, де ждали на него два спеціяльно назначені для його асистенції німецькі офіцири. Разом з ними сів гетьман в німецький автомобіль і удав ся до німецького посольства. Там він зїв сніданє з німецьким послом і деякими урядниками свого штабу.

О 4-тій годині пополудни, коли Задніпровська дивізія атамана Тимченка вже вступила в місто і Хрещатик був уже в руках Петлюрових жовнірів, з воріт німецького посольства виїхав санітарний автомобіль, в якім на ношах лежав ранений німецький офіцир. Автомобіль справив ся до стації, причім по дорозі Петлюрові патрулі два рази спинювали його і жадали пояснень, хто там їде. Однакож вид раненого німецького офіцира з завязаною головою і з перевязаною рукою не викликав між Петлюрівцями ніяких підозрінь.

На санітарнім автомобілю доставлено гетьмана на стацію. Тут німецькі санітарі винесли його на ношах з автомобіля і перенесли у вагон другої кляси німецьких саперів, що відїздили на Сарни-Голоби-Ковель-Берестє. Стація була вже в руках Петлюрівців і петлюрівський комісар оглядав всі вагони німецького поїзду, поки він відїхав зі стації. Однакож для комісаря ранений німецький офіцир не виглядав підозрілим.

Німецьким поїздом з німецькими саперами доїхав бувший гетьман до Берестя. Тут прожив кілька днів і відправив ся до Букарешту, де прожив більше ніж шість тижнів. Аж при кінци лютого дістав дозвіл на переїзд до Солуня, а відтам до Швайцарії.

Так описав сам Скоропадський свою утечу з України в листі до своїх приятелів.

ЗАКИДАЄ ЧУЖИНЦЯМ ГРОШОЛЮБСТВО.

Панна Едита Овен, секретарка Юнґ Вімен Кріщен Асошіейшен, мала недавно у вінніпеґській баптиській церкві відчит про канадійських чужинецьких сусідів. В своїй бесіді вона заявила, що одна трета, а то й половина чужинецького населеня Канади прибула тут тільки за сим, щоби доробитись маєтку, а відтак вернутись до свого рідного краю. Щоби з сих користолюбивих людий зробити добрих Канадійців, треба шкіл, торговлі, суспільних відносин і закона, — закінчила панна свою бесіду.

Хотяй панна Овен є секретаркою христіянського товариства, то христіянського духа з її говореня про чужинців не видко. Закидає їм, що вони шукають за користию, а не говорить, що сю користь вони здобувають тяжкою мозольною працею, потом, терпінєм, а не спекуляцією. В її понятю то чужинці тоді булиб добрі, колиб свою працю сповняли задармо, без жадної заплати, хотяй вона сама своєї „христіянської" місії також задурно не робить, але бере якусь винагороду. Що з праці чужинців поробили ся в Канаді міліонерами Канадійці й анґлійські бізнесмени, про се панна Овен забула, чи не хотіла згадати. Що значне число чужинців прибуло тут за дорібком, се-ж зовсім природне, бо й Анґлійці з Анґлії прибули тут не за иншим ділом, і доробившись, вертають до Анґлії доживати своїх літ в ріднім краю.

Зрештою Канада, спроваджуючи сюди чужинців, знала добре, що вони можуть колись вертати; але рівнож знала, що більшість своєї праці лишать вони на власність Канади.

Колиб не ті чужинці, „любителі користий", як каже панна Овен, Канада не була би такою, якою вона є; не було би того великого розвою, який завдяки їм тут наступив; не було би й кому нарікати на них, бо панни мусілиб тоді замісць пустих балачок засукати рукави та взятись до творчої праці.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

Мімоза.

В МОМЕНТИ СИЛИ.

Вгору, до зір, на підхмарні верхівя
Високих ідеалів душа могутня моя рветь ся,
Досить ридав я і досить вже терпів я;
Тепер твердая міць моїх ланців пірветь ся.

Вгору, до зір! Непереможна сила
Мене понесе гень до сонця за хмари;
Доволі вже любов мене вязнила,
Тепер не заманять мене ніякі чари.

Не кине вже мене в чорну вітхлань терпіня
Солодка мова і бистрі твої очи,
Не спинять того надлюдського стремліна
Обійми й ласки зрадливі дівочі.

Вгору! Мене тепер ніяка міць не спине
І горе тому, хто схоче лет мій сперти;
Хто йде в мою дорогу колодою, той згине;
Через страждання я став знарядем смерти.

Філядельфія, 5. мая 1919.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Заходом Товариства Гімнастичного „Січ", від. 5 С. О. У. в Злуч. Державах

— відбуде ся —

В СУБОТУ, ДНЯ 10. МАЯ

в Січовій гали, 108 Коссут стр.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

Початок о годині 7-мій вечером.

Вступ для мущин 25 цнт., а для женщин вступ вільний.

Дорогі Родимці! Приходіть всі як один. Тепер маємо добру нагоду забавитись. Приходить час, що може дехто з нас відїде до краю, то хотяй тепер забавимось. Прийдіть а не пожалуєте. 55

Перворядна музика. Добрі напит і перекуска. Почта любови і инш товариські забави.

За добрий порядок і добру забав ручить КОМІТЕТ.

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ З ВЕСТ ГАМОНД І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Тов. ім. Ів. Франка, від. 80 У. Н. С.

— устроює —

В СУБОТУ, ДНЯ 17. МАЯ 1919

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в гали Костюшко, під числом 101—155 ул., Вест Гамонд, Ілл.

ВСТУП 35 ЦНТ.

Початок о годині 6-тій вечером до 12-тої в ночи. Забава до рана.

Родимці! Тов. ім. Івана Франка в Вест Гамонд, Ілл., має честь запросити Вас на величавий баль, на котрім забавите ся і розвеселити ся до волі.

За гарну забаву ручить

55.57 КОМІТЕТ.

ДЛЯ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Хто зміняє свою адресу, нехай витне сю картку, долучить почтову марку за 5 центів і вишле на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

До Адміністрації „Свободи":

Залучаючи почтову марку на 5 центів прошу змінити мою адресу.

Моя стара адреса була:

Число відділу.....

Імя .....

Улиця .....

Почта .....

Нова адреса є:

Число відділу.....

Імя .....

Улиця .....

Почта .....

УВАГА: Член У. Н. Союза мусить подати число свого відділу у відносній рубриці.

КІЛЬКО ТО ГРОШИЙ

І ПРАЦІ І ЖУРБИ ПОНЕСЛИ ТІ, ЩО ЗАКЛАДАЛИ „СВОБОДУ". ВОНИ ЗОВСІМ НЕ ЧИСЛИЛИ НА ЗИСК, ЛИШЕ РОЗДУМУВАЛИ, ЯК БИ ТО ПРОСЬВІТИТИ НАРІД. А ТЕПЕРІШНІ ВИДАВЦІ „СВОБОДИ" ТАКОЖ ТИМ ЖУРЯТЬ СЯ. ТОМУ ВСІ СЬВІДОМІ УКРАЇНЦІ ПОВИННІ БУТИ ПОМІЧНІ В ТІМ ДІЛІ І ЗЄДНУВАТИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

А „СВОБОДА" НЕ ДОРОГА БО КОШТУЄ ЛИШЕ:

в Злучених Державах:		В місті Джерзи Сіти і за границею:	
на рік	$3.00	на рік	$3.50
на 3 місяці	$1.00	на пів року	$2.00
на пів року	$1.75	на 3 місяці	$1.25

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КОЛИ ВИ НЕ МАЛИ УСПІХУ В ПРИВЕРНЕНЮ ЗДОРОВЛЯ ПРИЇДІТЬ ДО МЕНЕ

в кождою хронічною, нервовою або скомплікованою недугою, котра вимагає услуги спеціяліста. Дорога до сейчасного повороту до здоровя стоїть для Вас отворена. Моєю методою є лічити жередло недуги і в сей спосіб дати вислід спричиняючи постійне полішіне в терпінях і в ліченю.

Нечиста кров, Недуга скірні, Недуги нирок, Недомагання міхура, Простатитіс, Недуги жолудка.

Руптура і Гемороїди лічаться в доброї операції, Ревматизм, Біль серця, Нервове осьвіслене, Прищі, Біль в спині.

Нервове почуте осьвіслення, Нервове лизе травлене, Нервове вичерпане, Боязні хребті, Рани в устах і на языку.

Нечиста кров і недуги скірні лічені з добрим успіхом.--Моєї встрикування і Серум.

Спеціялість висше 25 літ.

Всі другі недуги які є висліком тих терпінь.

Порада даром.

Dr. WILLMARTH, спеціяліст,

188 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

Мої ціни є умірковані.

Годинні урядові: від 10. рано до 8. веч. З ВИЇМКОЮ ЧЕТВЕРГІВ, КОЛИ ОФІС БУДЕ ЗАЧИНЕНИЙ ЦІЛИЙ ДЕНЬ. В неділі і сьвята від 10. до 3. пополудни.

81—

ЩО МОЖНА НАБУТИ в Українськім Базари?

168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Вишивана сорочка для мущин, ціна	$12.00
Лінне полотно, правдиве крайове, тонке, № 1-ший один ярд	$2.00;
№ 2-гий $1.75; № 3-тій	$1.50.
Лінне полотно, імпортованє, дуже сильне і добре № 1. Ярд	2.00
№ 2 $1.75. № 3 $1.50.	
Стяжка, синьо-жовта, один цаль широка, ярд 35 цент. 1½ цаля широка	.50
Канва до вишивання, один ярд	.60
Нитки до вишивання, всякі кольори, один дозен	.50
20 парток зі взорами до вишивання	1.00
6 книжочок зі взорами до вишивання або роблення гердани, в кождій книжці инші взори в кількох кольорах, ціна одної книжочки 75 цент., за 6 книжочок разом	4.00
Шовкова краватка, на котрій не гафтований гарно герб України, сино-жовтим шовком, ціна	1.50
Український прапор сино-жовтий, розмір 30х40 инчів	1.75

Всі замовлена посилаїте на адресу: 23,25с

UKRAINSKYJ BAZAR, 168 E. 4th Street, NEW YORK, N. Y.

Гердан (вісьорок) до годинника, з дрібних коралинків, з гербом України, ціна	3.00
Варстат до роблення гердани	75
Коралики до роблення гердан, один бонч	25
Голки до роблення гердан, один дозен	25
Гердан з американським флегом	2.00
Листе зелене до роблення цьвітів, виглад як з дуба, рожі, ліалі і инші, один дозен	10
Папір до роблення цьвітів, різного кольору, один дозен	.25
Осередки до цьвітів, один дозен	.60
Білда (одежа) на вуса	.50
Помада на вуса	.25
Переписні картки на великодні сьвята, один дозен	.60
Картки гафтовані шовком з найкращими словами: Ще не вмерла Україна, Воскресла Україна, Не пора, З желанями імянин, Сердечні бажання в день ангела, одна картка 15 і 25 цт.	

THE UKRAINIAN PROBLEM.

By C. M. OBEROUCHEFF.

I.

The Ukraine's problem, her greatest aspiration, is to become a member of the future United States of Russia. This aim is prompted by the contiguous position of the Ukraine to the other parts of Russia and the aze-old economic ties which have historically banded together the peoples of Russia, and lastly, by the still lurking threat of German militarism, not yet completely destroyed, on the one hand, and the Japanese-Chinese menace on the other.

The "Oodiel-Vietch" system, which tore asunder and laid helpless the principalities of ancient Russia, was the main cause of Russia's slavery for centuries under the yoke of her Eastern conquerors. This historic lesson will not be forgotten. A spirit of solidarity in solving the mutual national and state problems of the nations of the former Russian Empire will unite them all and serve as security for the healthy development of their national lives.

The Ukraine must be recognized as an independent sovereignty, but she will enter the family of Russia's nations, federated in a union of national republics erected upon the wreckage, of old Russia. This solution is demanded by her own interests, the interests of her neighbors, and is foreshadowed by the whole trend of her history and the development of her political ideals.

II.

The Ukraine occupies the entire southwestern territory of the former Russian Empire, the Governments of Kiev, Volhynia and Podolia, and also the territories where the Ukrainians settled somewhat later, namely, the governments of Kharkov, Poltava, parts of the governments of Chernizov, Ekaterinoslav, Kherson and also some parts of the Liublin, Siedlietz and Minsk governments. The Ukraine occupies 750 thousand square kilometers within the limits of former Russia alone, with a population of 23 million people. When the adjoining parts of Galicia and Bukovina, with a stretch of 85 thousand square kilometers and a population of 7 million are added the Ukraine comprises an area of 835 thousand square kilometers with a population of 40 million, 70% of whom are Ukrainians.

We shall now consider briefly the ecofomic resources of the Ukraine. To my regret I haye at my disposal only fragmentary statistics refering to the parts of the Ukraine which belonged to the former Russian Empire. Yet, even these scanty figures, relating back to 1911, may give us some conception of the economic strenght of this land.

We shall begin with her breadstuffs. Such a start is the more appropriate at present when the bread question in Russia is truly the burning question of the day. In 1911 there were harvested within the limits of the Ukraine 483.2 million poods (1 "pood"=35 pounds) of wheat and 275.8 million poods of rye, which amounts to 61% of all the wheat and 23% of all the rye harvested in Russia in that year. She produced also 795 million poods of beets.—70% of Russia's entire crop of this product,—which provides the Ukraine with the necessary stock for her leading position in Russia's sugar industry.

As regards her fuel stores, the Ukraine produced in that year 70% of the entire output of anthracite and bituminous coal—1,739 million poods. It is important to note that the Ukraine consumed only one-third of this yield and exported the remaining two-thirds. The Ukraine also produces 70% of the pig-iron and 60% of Russia's iron and steel.

Such, in a general way, are the natural resources of her territory. We will mention another branch of the national economy of the Ukraine—her live stock. The Ukraine possessed in that year over 7 million horses (7,088,000), about 10 million heads of bovine cattle (9,831,000), and about 12 million of sheep and rams, numbers indicating sufficiently the general satisfactory condition of her live stock. In turning to her industrial life we observe that almost every industry is well developed (except the textile industry, which is comparatively weak) and that the Ukraine is, indeed, not only self-sustaining, but capable of supplying her neighbors with the surplus of her goods.

Geographically, the Ukraine has an outlet to the Black Sea, and this factor presents still another opportunity for her industrial development through the commercial exchange of her wares and goods in more distant markets. Thus, it can readily be seen that the Ukraine possesses a large enough population and sufficient natural resources to be capable of unhindered development. But these facts standing alone may not quite fully justify her claims to self-determination. It would be interesting to examine her historic reasons for the claim to independent existence. Here are several facts:

The Ukrainian language, a distinct branch of the ancient Russian, has been the vehicle of Ukrainian songs and letters since the thirteenth century, and the Ukrainians have long and obstinately fought for its free growth and independence. Should we delve into the depths of history, but will mention that during the seventeenth century, after a fierce and drawn-out struggle with Poland for the Ukraine's liberty, the hetman, Bogdan Khmelnitzky, concluded a treaty with the Moscow Tzars and later formed an alliance which laid the beginnings of the Ukraine's autonomy. Little by little, however, and taking advantage of their superior forces, the Tzars of Moscovia violated this autonomy and the Ukraine became a composite part of the Russian Empire, within the limits of which the Ukrainians never ceased to groan under the oppression of the Tzarist rule. And, as a matter of historic fact, they renewed their fight for independence soon after the Khmelnitzky treaty.

This struggle, in one form or another, centring about the idea of the creation of the Ukraine as a member of a federation of Slav nationalities, never ceased. A comparatively new fact in the history of the Ukrainian struggle against the lawlessness of the Tzars, are the activities, during the first half of the nineteenth century, of the secret Ukrainian society, "The Fraternity of Cyril and Methodious," to which belonged a number of Ukrainian patriots, including the celebrated poet, Taras Shevchinko, the program of this secret society called for the formation of a federation of independent Slav nationalities—the Ukrainian among these—into a federal government, and a united congress of delegates from all Slav nations. Each nation was to have a republican form of government, democratic institutions, and a "ruler popularly elected for a time" was to head the federation.

That occurred in the forties of the last century. This secret society did not last long and left no practical effects behind it. Its members were arrested and banished and subjected to the familiar persecutions of the Tzarist days. The utter impossibility of waging an open struggle against the Tzars government in Russia led many Ukrainians to move to Galicia, the Piedmont of the Ukraine, to lay the ground for a continuation of the struggle for a free Ukraine. To illustrate the unbearable spiritual condition of the Ukrainians in former Russia, as far as their literature and culture were effected, it may be sufficient to state that the reading of the Bible in Ukrainian was considered a State offense, for which severe punishment and the "criminal" Bibles were confiscated. In Austria, in Galicia, the Ukrainian language was not persecuted, and therefore, many prominent public men of the Ukraine lived and worked in Galicia. But, they never broke off connections with Russia, and, with few exceptions, did not abondon the idea of a federation with Russia and her peoples.

III.

When, after the March Revolution, these Ukrainian patriots who were driven out of Russia by the old regime, came back, they formed a group which they named "The Central Ukrainian Rada." This group took definite shape, it developed under the upon the construction of a governmental organ of its own, a cabinet, under the name "The General Secretariat." At that time, too, in June, 1917, the Rada issued its first manifesto ("universal"), which proclaimed the immediate and widest autonomy for the Ukraine and which contained some faintly hinted signs of a separatist tendency. This at once alarmed the central Government at Petrograd, and three members of the Provisional Government, Kerensky, Tseretelli and Tereschenko, were dispatched to the Ukraine to negotiate with the Central Rada and the democratic non-Ukrainian elements, and to draft and adopt a minimum program upon which an immediate compromise could be reached. After protracted and very complicated negotiations an agreement was finally arrived at by which the national minorities in the Ukraine got the right to a representation of 30% in the councils of the Rada and the General Secretariate. This arrangement proved satisfactory, and neither the first Ukrainian Constitution, nor the second manifesto, "universal," issued shortly thereafter, exhibited any tendency to separatism from Russia. By the end of September, 1917, the Provisional Government confirmed the first General Secretariate.

When events began to move rapidly. First came the Bolshevist coup d'etat of 1917, followed by peace negotiations and the conclusion of a separate peace. These events could not fail to leave their impression upon the relations between the Ukraine, Great Russia and the other parts of Russia. Soon after the overturn in Petrograd, the Rada issued a third manifesto, in which it declared its autonomy emphasizing, nevertheless, the necessity for "cooperative work with Russia." Ukrainian delegates were even sent to the Constituent Assembly. Only when the leaders of the November upheaval, who verbally have professed their adherence to the principle of self-determination for all nationalities, actually began moving an army against the Ukraine, demanding that the Ukrainians forego their self-determination in accordance with Bolshevist precepts, did the Rada call its armies off from the front, where they were held in the defense of the country, conclude peace with Germany and declare its full independence in a subsequent—fourth—manifesto.

Thus, it can be seen that the declaration of Ukrainian independence did not come about as the result of the fortuitous claim of Ukrainian politicians or the desire of the Ukrainian nation as a whole to separate itself from Russia, but solely as a measure of safeguarding the interests of the country and as a means of combat against the new usurpers and aggressors, who aimed at the suppression of all that the Ukrainian people held its representatives.

To prove that the Ukrainian people harbors no real desire to separate itself from Russia, to become absolutely independent and to leave the family-circle of Russia's nationalities to whom it is bound by century-old ties of mutual economic and cultural interests, I will only cite some facts relative to the time of the subsequent Ukrainian coup d'etat, which was carried out at the end of the German Command and resulted in the dictatorship of Skoropadsky and the increase of German influence. On the following the seizure of power by the followers of Skoropadsky, the Party of Socialists-Federalists, a party of strong influence in the Ukraine, called a convention in strong disaproval of this forcible transfer of authority and enjoined its members from cooperating with the new officials in any part of responsibility. The Social-Democrats and the Socialists-Revolutionists of the Ukraine likewise disapproved of the coup and its accomplices more in the interests of orientation to Austria-Hungary that Russia. The Congress of Ukrainian Cooperatives, representing the "Centrosoyuz" union of 6,269 cooperative societies, also adopted a resolution declaring that the Ukrainian people are aiming to-wards closer federative relations with the Russian people. After this event it became definitely certain that the political parties that were close to the great masses of the people, in fact, these very masses, were against collaboration with Germany, were for cooperation with the rest of Russia as soon as the opportune hour arrives.

(„Struggling Russia", Apr. 19, 1919).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

РУССКИЙ БАНКИР

ГЕНРІК. ЗАРО

Затвержений Департаментом Банків Стейту Нью Йорк.

Принимає гроші на переховок і платить від них 6% процент.

З його банку можна дістати назад гроші в кождім часі без попереднього виповіджения.

Liberty Bonds БОНДИ СВОБОДИ

Купують ся бонди кождої позички і висотн по цінах біржевих.

Для перекону вартісних річий в банку дають ся огнетревалі сховники.

Русский Банк Генрі К. Заро запрошує всіх, навіть тих, що не інтересують ся такими сховниками, щоби оглянули їх.

Його фірма звісна всім Українцям для котрих він зробив много добра, коли в часі воєнного часу поїхав до Европи.

Банк отворений від 8.30 рано до 8. год. вечер, а в неділі від 9. до 1. годинн в полудне.

ГЕНРІ К. ЗАРО,

РУССКИЙ БАНКИР

39 Купер Сквер, пір 3. евені 6-ої улиці,

(один блок від Української церкви св. Юрія).

HENRY C. ZARO, BANKER.

39 Cooper Square, Cor. 5th Street, New York, N. Y.

The Zaro Bank Building.

ПОТРЕБА 500 МУЩИН

без зглиду на зріст або вік для купна наших з шовкової мішанини і трубок того самого року, правдивої вовни, рівного фронту, нашого добро, форемного обводу, заплатіть від $10 до $15

У нас є більший вибір сукна, а вибрати собі і замовити убране. Найлішій кольор, гарантоване. Коли Ви не замовлявли у нас ще нічого, запитайте наших старих кострумерів, а вони Вам скажуть як ми їх обслугуємо. Дайте нам замовлене пробне а переконаєтесь самі. с-64

S. LEVINE,

471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ НА СОБОРНІЙ УКРАЇНІ.

В ЧЕСТЬ І НА СЛАВУ повсталої нашої української держави, вже вийшли ІСТОРИЧНІ ОБРАЗИ УКРАЇНСЬКИХ ВОЛОДАРІВ ТА НАЙВИЗНАЧНІЙШИХ МУЖІВ.

І такого повного зборy найславнійших українських дїячів на полї народнім і церковнім нїхто не видав. Сї образи тобто містять в собі 55 ОСІБ і 22 ВАЖНИХ ИНШИХ ПОДІЙ, а се все виключно чудово, артистично і надзвичайно принадно — В 10 КРАСКАХ І ЗОЛОТІ. Розмір величавий, 28х35 цалів. В хронольогічнім порядку представлені ВСІ ДИНАСТІЇ: київська, галицько-волинська, литовська і гетьманщина.

Кождий Українець вичитає з него ВЕЛИЧ І БУВШУ СЛАВУ РІДНОГО НАРОДУ. Тому кождий Українець, з патріотичного обовязку і з практичного зглиду ПОВИНЕН ТАКИЙ ОБРАЗ НАБУТИ. Він повинен знаходитись в кождім домі, такі і школі. Він уприємнює РІДНОЇ ІСТОРІЇ, ДЕРЖАВНОГО І НАРОДНОГО ЖИТТЯ. Табло оздоблене красною вінетою; по середині фани Січ, медальони, лаври, гербн, гетьманські булави, глоб, сонце, інсигнії державні; по боках представлені подїї історичні.

МИМО ВЕЛЬМИ КОШТОВНОГО НАКЛАДУ репродукції оригіналу стопершихъ часів, ЦІНА СИХ ОБРАЗІВ Є ДУЖЕ ЗНИЖОВАНА.—ПО $1.75 ЗА ПРИМІРНИК, ВЛУЧАЮЧИ В ТО ПОЧТОВУ ПЕРЕСИЛКУ. Чуминці вельми заінтересували ся тим чудовим твором і навіть офіярують по $5.00 за примірник, но я бажаю, щоби СІ ОБРАЗИ РОЗІЙШЛИ СЯ НА ХОСЕН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ тому цїм СВІТЇ, і тому дешево продаю їх.

Замовлення і гроші прошу висилати на адресу: с 1с—

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Стій!

Тут маєте колодку, за якою Ви шукали. Колодка, яку бачите побіч є найновійшого винаходу. Ви не потребуєте носити при собі ключий від сеї колодки. Вона отвирає ся без ключа. Ви потребуєте лише носити числа, а ми подамо Вам поучене з кождою колодкою. Ся колодка є зроблена з мосяжи і є дуже сильна, легка до уживаня і коштує лише $2.00. Ви читаєте і чуєте кождого дня сотні случаїв крадежий. Злодїї легко підробляють всякі ключі, але на сю колодку Ви можете безпечно спустити ся, коли замкнете хатуньо скрыню. В случаю незадоволення звертаємо гроші. —Потребуємо також людий, котрі би схотїли розпродувати сї колодки. Коли Ви зажадаєте 10 штук відразу, дамо Вам додатково 5 штук даром. Продаєсь з руки. Не висилайте нам гроші з гори. Витіть ся оголошенє і напишіть нам кілько колядок хочете. Ми вишлемо Вам на С. О. D. Зробіть се сьогодня, сейчас. 46с—

NATIONAL SALES CO., Sv., Sta. D. Box 90, New York, N. Y.

СТЕРЕЖІТЬ СЯ РАБІВНИКІВ

УЖИВАНЄ НЕСУМЛІННОЇ МЕТОДИ ДЛЯ ЗРАБОВАНЯ НЕДУЖОГО

Недужі люди повинні мати ся на осторожности перед тими, що намагають ся продавати їм дешеві підробки, бо недужі дуже легко падуть жертвою і капелюх ся робить, коли дізнають ся, що со позіпшить їх здоровє. Кождий розумна людина знає, що злочином є отримувати дурними тих, що задля здоровя не жалують своєї добрї гроші на підробки. 51,55,60,64

Через довгі роки виробляли Болгарський Чай на Кров для недужих людий, чай який складесь з цінних, сьвіжих і чистих зіл, які ростуть в славних сходних територіях Европи, Азії і Африки. Сї корінї, кори, листє, зерна, ягоди і цьвіти є спеціально препарувані для виробу дійсного правдивого Болгарського Чаю на Кров. Сотни тисяч бідних і безнадійних мущин і женщин зістали приверненї до здоровля і життя через уживанє нашого Болгарського Чаю на Кров. Ми посідаємо тисячі листів, висказуючих нам подяку і благословенє наш дїя задля користи осягнених його уживанєм.

Болгарський Чай на Кров продаєсь всїм добрим аптекарям і прошу кождого добрего аптекаря радо Вам видасть його. Коли Ваш аптекар його не має, то ми вишлемо Вам одну велику коробку для пробы, вартости $1.25, яка виставчить на пять місяцїв, за спеціальною ціною $1.00, оплачену і обезпеченну, або шість великих коробок за $5.00. Адреса:

MARVEL PRODUCTS CO.,

29 Marvel Bldg., PITTSBURGH, PA.

H. H. VON SCHLICK, President,

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН

Доктор Васерман, який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилічить в як найкоротшим часї так, що не потребуєте перерівати своєї роботи.

Його офіс має нові, вигідні, і зручні лічничі салї. Він тепер уживає X-Ray, машину яка є чудовою для лікарів. Перша візита є задурно за даром і кождий може користати з неї. Коли не можете прийти до офісу, то можете писати до него і він вишле Вам книжку задурно.

Doctor WASSERMAN, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9 рано до 8 вечер в неділі від 10 рано до 2 пополудні. Гласність ся особиста або листовна по англійськи. Можете говорити по українськи.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Если хочете совершенно нормально и вновь здоровым быть, Приїдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе лічить всї його недуги МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуха (астму) лічить вновій новій машиною приміненою електрикою і помпованє воздуху. ДР. КАУФМАН лічить катарове і хронольогічні нерви, ревматизм, ломань костий, болї голови, зворотн, болї кришки, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралїж, випадине волося. Лічить всї хронічні недуги, яко МАШИНЕРІЯ СПЕЦІЯЛІСТ. ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

Др. КАУФМАН 111 East 7th Street, NEW YORK

Год. офісові: що дня від 9 рано до 8 вечер, в неділю від 9 рано до 2 пополудні. Телефон Орчард 6352

ЗДОРОВЛЄ СЕ ЩАСТЄ!

ВИ ХОЧЕТЕ ЗНАТИ ПРАВДИВУ ЩИРУ ПРО якунебудь недугу на яку слабуєте і хочете бути здавні при застосунках К-Яд?

ЦІЛКОВИТО БЕЗПЛАТНО?

Скористайте з сеї нагоди. Я Вас здавна старанно і скажу Вам свою щиру опінію коли найду Вашу недугу можливу до вилічення, то я можу Вам сказати. Коли з тим моїм висновом за умірковану ціну.

Мої пацієнти є вдоволені, бо мій 20-літній добрий лїчничий досьвід, мої новійші методи лїчення всякого роду упірчивих і застарілих недуг, привернули богато тисячам цілковите здоровле. — Я приношу найновійшу методу лїчення, а також уайпевну методу 606—914 в кровних недугах. — Не терпіте довше, прийдіть до мене і оспитуйте ся конечно, чому Ваше лїчення може совісно Вам відати. ВИ БУДЕТЕ ВДОВОЛЕНІ ЯК І МНОГО ИНШИХ.

Години офісові: Щодня від 9-4 пополудні і від 6-8 веч. В неділі від 10-1

108 Sixth Ave., PITTSBURGH, PA. Dr MANSHIP напрати слабу Кауфмана і Бакер спеціяліст

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

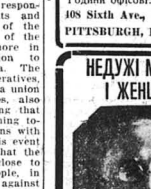

3 Detroit, Mich.

Я мав страшні болї цїлий час, і лїкарі говорили мені, що я маю ревматизм на цілім тїлї і хотїли операції, але я не хотїв. Я мав болї в жолудку, кишок, утроби і нирок. Моя кров була в поганім стані. Я був дуже слабий і не міг працювати. Я був в лїкарні 17-літнє практичне медичну і операційну лїчничу ХРОНІЧНИХ НЕРВОВИХ І СКОРЖЕНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН, і він сказав мені, що я ніколи не буду здоровий. Я вислав до него по свідку кождого разу, коли лише мене від відаєте. Я приїхав для Вас обговорити науковї методи лїчення, так електричні як і медичні, якими розпоряжає доктор. Коли ви не хочете Ваших грошей. Коли Ви є недужі мущині, нервові або внчерпані поради ся мене ще нині.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ХРОНІЧНІ НЕРВОВІ ХВОРОБИ, СКІРНІ АБО ЗЛОЖЕНІ НЕДУГИ, АБО КОЛИ ВИ Є ДІТКИНІЇ НЕДУГАМИ ЖОЛУДКА, КИШОК, УТРОБИ І НИРОК, АБО КОЛИ МАЄТЕ РЕВМАТИЗМ, БОЛЇ В КРИЖАХ І СУСТАВАХ, УТРАТИ АПЕТИТУ, БОЛЇ ГОЛОВИ, ЗАПОР, ЗАСТАРОЛИЙ КАТАР ГОЛОВИ НОСА І ГОРЛА, ПО РАДЬТЕ СЯ МЕНЕ.

НЕ ВИТРАЧУЙТЕ ВЖЕ БІЛЬШЕ ЧАСУ НІ ГРОШИЙ.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і механічними апаратами, які дали помогу коли другі методи зависли. Сотки операцій на у нас пішли щасливо виконано через скоре властиве застусовання наукових методів.

Мої ціни за лїчене є дуже умірковані і не більші тих, які Ви можете і хочете заплатити за помірні користі яких я Вам дам.

ПАМЯТАЙТЕ. Порада і ОГЛЯДИНИ даром. Звязківка недовга. невластиве лїчене є небезпекою. Спийтеся до мене коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного фахівця.

Години приняття: від 9. до 4. попол і від 6—8 вечер. В неділі сьвяти від 10-ої до 2-ої в пол.

Dr. RUSSELL.

176 E. Jefferson Ave., одні двері на схід від Вудвард. DETROIT, MICH.

КОЛИ ЧОЛОВІК Є ХОРИЙ

ТО ПЕРШОЮ РІЧИКО, ЯКУ ВІН ХОЧЕ ЗНАТИ Є „ДЕ ЗНАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ"

Коли цікавите свій кроки вприст до вселенної Др Кауфмана 607 Маркет Стрїт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялістів с якими пускаються без страти часу і грошів на инших лїкарів.

Коли його відвідаєте то запевнимо, що ніколи в дуже обережний в видавнім ділї медичній спільности, що він ніяк доказано наше. Він хорі. Його заведене є заосмотрене в моди і докладні апарати, так що коли потреба аналізи крови чи инших відмін можна, отримує лучами Х-рей. або що инщого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих рисздїв докладного розслїдження недуги мущин неможливим є помилка.

Лїкар скаже Вам ві. з мірковинні ціни за лїчене. Жаден чоловік не може відійти задля браку грошів. Кождий робітник може числити на помічі лїкаря, наколи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен відмовити собі в тім. Він не відійде з пустими руками.

Його Інституція має кождий найновійший апарат до оглядин хорих: Статів, Гальванів, Дарвала і Гай фрівенсі Електрістів Озоне Інгаляторіом, Електрік Осціляторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ

Приїдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ

DR. CAUFFMAN 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

Годинні від 8. рано до 8. вечер, в неділі від 10. рано до 1. попол.

МОЖЕТЕ ВИСИЛАТИ ГРОШІ ДО ВАШОГО КРАЮ ЯК ПОПЕРЕДНО. ПИТАЙТЕ ЗА ЦІНАМИ І ІНШИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ У

JOHN NEMETH STATE BANK

1597 Second Ave., NEW YORK
Cor. 83rd St.

41—

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути видічені, то не зневі́рюйтесь, а прийдіть і піддайте ся БЕЗПЛАТНОМУ баданю та дізнайте ся про нашу опінйо та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кровну, шкірну або скомпліковану недугу; або коли Вам долягає терпіне жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нині, щоби

НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ЇЇ НАЙТИ.

Довгі літа досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможлививши дати Вам методичне Електро-Медичне Лїчене, яке дало помічі підчас коли иншї методи завели, а затим много терплячих уратовало со від мук і небезпечних операцій. 148—

ПАМЯТАЙТЕ: Заволїкане, недоглад і невлаштне лїчене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного спеціяліста.

Годинн офісові: 9. рано до 8. веч. **Drs. DOYLE & LEWIS** В неділї від 10. до 2. попол.

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

БЮРО АДВОКАТСЬКЕ

Повідомляємо, що ми отворили філію нашого бюра адвокатського під числом

88 EAST 4th STREET, NEW YORK CITY.

Полагоджуємо всякі справи цивільні і кримінальні у всїх судах. Також справи маєткові. Години бюрові від 9-тої рано до 9-тої вечером.

HORN & POST

88 EAST 4th STREET, : : : NEW YORK, N. Y.

Телефон: Forsyth 9930. 36—

ДОЩЕВІ ПЛАЩІ Модель 1000

ДЛЯ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ.

Військові плащі на дощ по $7.50. Офіцерські по $10.00. — Сирною обшивані по $12.50. Зроблені з тої самої матерії, абсолютно гарантованої непромакальної. — „О. К." через Рядових Інспекторів. Прийдіть самі або пришліть мойї-ордер а ми вишлемо Вам жаданий вимір. Числа від 34 до 44. Довжина від 45 до 48 цалів. — Гроші вертаємо неудоволенню. 49c58

NEWARK RAINCOAT HOUSE, 89 Springfield Avenue, NEWARK, N. J.

напротив збігу Савт Орендж Евеню.

„КУЙТЕ ЗЕЛЇЗО, ПОКИ ГОРЯЧЕ!"

Щадіть своє здоровлє, заки ще не за пізно. Здобудьте здоровлє, силу, добрий апетит і червону кров уживаном

ГОФМАНСЬКОГО ГІРКОГО ВИНА

котре помогло тисячам ослабленим, терплячим на брак апетиту, на запір, загальні жолудкові долягливости і чисту кров.

Коли Ви тратите здоровлє, терпите на жолудкові долягливости і стаєте нервові, не чекайте аж буде за пізно і аж витворить ся щось небезпечнійшого, але ужийте

ГОФМАНОВЕ ГІРКЕ ВИНО,

Воно вичистить Ваш жолудок, прочистить кров і збільшить Ваш апетит. Воно додасть нову енергію і скріпить Ваше тїло, чим захоронить Вас на будуче від многих немочий. 52cb—

Набудьте його ще нині, коли не є ще за пізно, як люди говорять:

„КУЙТЕ ЗЕЛЇЗО, ПОКИ ГОРЯЧЕ!"
НЕ БЕРІТЬ ИНШИХ.

Ціна $1.25 за фляшку, 6 бутелїок $6.50; 12 фляшок $12.

У всїх аптиках і гросернях у Вашій місцевости. Коли у них нема на складі, пишіть до фабрикантів:

FORTOXOL DRUG & CHEMICAL CO.,
231 N. Main Street, Yonkers, N. Y.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

В дня на день з року на рік вділяю лїкарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих вже лїкувив та скільки хорих я управляю і управлятиму ще в будуче. Коли Вам жите недолю задав і Ви були у рушних рушних лїкарств і коли відчуваєте що Ваш стан здоровля стало погіршуєть, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цїлковито дарон порадить, що Вам робити, аби Ваше жите охороните і поспіть Вам о нашій недузі. Лїчу уже через 20 літ з добрим успіхом всї недуги, як: осляпіня, затроєне кровю, недугу жолудка, серця, легких і т. д. 115-128-

Недуги ногові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів" через яке перегладаю Ваші внутрешности. Не кождий посідає ті апарати, дятого, що вони дуже дороті. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм

Dr. LANDES, 140 East 22nd Street (менш Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramercy 3223.

Години принять: від 10. рано до 8. веч.
В неділї від 10. рано до 2. попол.

EAST 22 ST, N.Y.

ОСЬВІТЛЮВАНЄ І ДОСЛІДЖУВАНЄ ДНА МОРСЬКОГО.

Непрозора груба заслона розлягала ся над темним, таємничим дном морським. Доказом сего є його величезна глибина, в котрій навіть найвисша гора може сховати ся. Доси ще око людське не було всилї пробляднути сої азурової темноти морської, ані уста людські не могли дати відповіди на питанє, що властиво містить ся на дні морськім. Дармо старий Нептун криєть ся з своєю жінкою Салянією і з громадою Нереїд в цайглибших закутнях дна морського. Надармо закриває він свою крицталеву палату коралевими корчами. Надармо боронить ся він перед оком людським і зі страхом споглядає з глибини морської на її поверхню, чи часом який луч сонічний не пробеть ся через границї його держави і не осьвітить його, зраджуючи тим способом всї тайни і скарби там укритї.

Але якеж то сьвітло було би всилї продерти ся до дна морського і його осьвітити, коли сьвітло сонця входить у нього лише трохи? — запитаєть ся цїкавий читач. Хто-ж би то міг пробляднути ту темноту морську і виявити чуда морські? Чи се, що через тїлькі вікїв було неможливим, стало ся нині можливим —, е фактом доконаним?

Так є. Вижна і надїї, щоби живим оком побачити дно морські, справдити його, довідати ся про тайни глибини морської, а перед віками затоплені скарби видобути на сьвітло денне — все те сповнило ся. Вільне і отверте, як поверхня землї, стоїть перед нашими здивованими очима таємниче море з своєю глибиною і своїм дном. Як воздухоплавець уносить ся зі своїм бальоном в горішні верстви воздуха, споглядаючи відтам на верхи гір, на долини і яруги, та перелїтає скоро понад міста і села, лїси і поля, так і нині моряк, перепливаючи море, оглядає в нім те, що доси було укрите перед людським оком.

Але хто-ж то є тим, що доконав того відкрита? — запитаєш ся, нетерпеливий читачу.

Тим чарівником є Йосиф Пїно, італійський інжинір, а сей прилад чародійський, котрий відкриває нам тайни дна морського, се гидроскоп. Той прилад осьвітлює нам глибину моря, з котрої розум того інжинїра видобуває на верх скарби моря.

З хвилею винаходу висше згаданих приладів нурець показав ся злишним і значіне його упало. Але зрештою чи-ж нурець може заринути ся під воду до значнійшої глибини? Ні, бо тіло людське з причини слабої відпорности вже на малих глибинах дізнає великого тиснення води, а як досьвіди виказують, в глибині 60 метрів тиснене води виносить 60 кільограмів на 1 центиметер квадратовий тіла нурця і се тиснене видержує нурець вже з трудностию. Великість того тиснення зростає в простім відношенню до зростаючої глибини. А що переважна часть гідних скарбів спочиває в значнійшій глибині, проте ясною є річию, що нурці ніколи не будуть всилї винести й описати того, що на дні морськім знаходить ся. Все отже мусїло бути лишити ся невидаданою загадкою. Тому всему запобігає гидроскоп, сей власне морський телескоп, який винайшов Пїно.

Йосиф Пїно числить нині понад 80 років. Втративши в дуже молодім вїці родичів, полишив вїн у 18-тім році своєї жития родинне місто Арсіянно, в Льомбардії, переслїдуваний через своїх трох братів задля своєї природи мрій, і удав ся до Медіоляну, де мав надію здїйснити свої плани, котрі вже дозрівали. Продавши дуг кілька приладів електричних, котрі він самуділїнив, та набувши трохи більше гроший, забрав ся до виконання свого замірувати. Першим приладом, котрий він винайшов, щоби можна було оглянути дно морське, була величезна куля. За помочию тої кулї мав він розвязати кілька проблемів тиснення води на дні морськім. Переконать він отже її на тихий берїг морський у Вадо коло Савони і під великим пуском її на центрї линії на дно моря. Спокійний про судьбу тої кулї повернув він домів, аби по добрім відпочинку міг завтра забрати ся, повний сил і охоти, до своєї праці. Тимчасом страшна буря затопила йому його кулю у филях морських, а заразом цїлий його маєток, цїлу надію.

Незражений однак тим нещастєм, удаєть ся він до Генуї на роботу до фабрики і у вільних хвилях працює старанно над новою конструкцією апарату, котрий би допомїг йому справдити дно морське. Кілька його цїкавих конструкцийних попало ся в руки його шефа, котрий, пізнавши його намірн, допомїг йому і зложив товариство акцийне для здїйснення його винаходу. Збудував він підводну лодку, котру по кількасот разів спускав в море для справджування дна морського, але те все було для нього замале і недостаточне. Отже придбав він на гадку, щоби збудувати телескоп морський, т. є. такий прилад, за помочию котрого міг би він з поверхні моря, без небезпеки життя, свобідно дивити ся на глибину морську і справджувати її докладно.

Два роки працює він над здїйсненем свого плану і вкінцї виставляє на публичний вид свій прилад, званий гидроскопом, котрий в кругах наукових зробив велике вражіне.

Італійський міністер маринарки дає для його ужитку торпедову лодку, щоби він міг перевести публичні проби. Отже в році 1903 відбули ся численні досліди в Портофіно, котрі випали дуже величаво і виказали знамениту користь і здатність того нового апарату. Сам міністер ствердив наочно, що за помочию того приладу можна докладно і виразно бачити всї предмети, які находять ся в глибині моря.

Гидроскоп є подібний до великої, людині, противним положенію зануреної в море, котрої горішна часть сливає по поверхні моря. Довгота його виносить 50 метрів, а збудований він зі стали і закінчений великою з коркової маси платформою, котра може помістити 20 осіб. Зі середини тої платформи іде сталева рура о великім перекрою так, що чоловік може в нїй по сходах порушати ся до гори і на долину. Та рура складаєть ся, так як люнета, з великого числа менших рур, котрі можна розсувати і зсувати. На послїдній рурі находить ся комора величини середньої кімнати, котра містить в собі 12 сочок помїщених в рамах; одна група тих сочок перепускає на нї лучі сьвітла електричного, котрі осьвітлюють глибину морську на певну відаль; друга знова викидає образ осьвіченого простору морського на зеркало або заслону, помїщену при горішнім отворі над платформою. Той склад сочок є забезпечений через сильні, закривлені штаби залізні перед всиком уникодженем. Сочки ті, яко перші того рода, є ще дуже дорогі; найменша з них коштує 3.000 а найбільша 4.000 корон. Належить згадати, що дослідник може через звичайне скло до очий споглядати на дно морське, або, як ми вже згадали, обсервує образ його в зеркалї плоскім або на заслонї.

Винахідник Пїно не уживав однак того приладу, йому розходило ся передівсім о такий прилад, за помочию котрого можна би було безпосередно видобувати спостережені через гидроскоп предмети на поверхню моря. Ні один з доси знаних і уживаних елєваторів не надавав ся йому до його спеціяльних цїлий, бо в глибших верствах морської води відмовляли вони послуху. Будує він отже новий елєватор. У відповідній позициї у мїцені великі елястичні мішки причіплює він до предмету, котрий має бути піднесений; в мішки ті напомпує густого воздуха так довго, доки сила воздуха не поконає сили тиснення води і тягар не піднесе того предмету.

Інжинїр Пїно, дійшовши до своєї цїли при помочи заснованого товариства акцийного для будови і уживку обох тих опатентованих приладів, продумував над тим, де би він міг звернути ся, щоби добути скарби, укриті на дні морськім. Насамперед задумав він справдити дно морське над грецькими берегами. Умова однак з грецьким правительством розбила ся, з причини високих домагань. Тодї прийшло йому на гадку удати ся до заливу Віго, котрий лежить на північно-західнім побережу Еспанії, де в році 1702 розбила ся славна еспанська фльота, котра прибула з Америки з великим транспортом золота і срібла. Виправдї вже в році 1867 одно товариство старало ся дістати до тих скарбів при помочи ссучої помпи, яку винайшов французький інжинїр Базіна; видобуто однак лише решту купецьких кораблїв і богато инших предметів, а з дорогих металїв навіть слїду не остало; здаєть ся отже, що в тім довгім періоді часу, вода морська мусїла їх розтопити. В наслїдок того вислє згадане товариство занехало дальшу працю в пошукуваню затоплених скарбів. Але що вартість тих скарбів оцїнено на 670 мілїонів корон, то се не дало спокою інжинїрови Пїно. По дуже довгих переговорах з еспанським правительством він позискав від нього в році 1904 позволене справдити дно морське в заливі Віго і видобути з нього глядані скарби. До помочи в тім ужив він парового яхту „Сан Клемент". Належить згадати, що мішки елєватора мали подвійну поволоку: внутрішну кавчукову і вишну з маринарського полотна. Кождий елєватор мав на долішнім кінци могучий магнес, котрий служив йому до ловленя затоплених панцирних плїт в силї підношеня 25 до 30 тон.

До збиранє і підношеня дяких других предметів, збудував Пїно спеціяльний прилад в формі руки, котрої пальці механічно отвирали ся і замикали ся.

В наслїдок праці Пїна при помочи його гидроскопа й елєватора видобуто з дна морського в заливі Віго 1500 гармат, а крім того котел з затопленого перед 20 роками корабля. Тягар того котла виносив 70 тон, а він сам означає нині в пристані Віго.

Здаєть ся однак, що на той елєватор пожадано засьмілі надїї, бо в році 1905 не чуємо нїщо про дальші пошукуваня в заливі Віго. Але будь-що-будь, перший винахід Пїна, то є гидроскоп, пізнане для науки і знаня дуже важним приладом.

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІЙШИМ НАШИМ ВОРОГОМ

котрий підкопує ваше жите, не опускає Вас ані на хвильку, чи то в день чи в ночи є запір.

Походить із того, що жолудок не є чистий, а непотрібні рештки замулюють організм. Се заневіщує кров, справляє неприємний запах з губи, вражіне отяжілости в голові, безсонність, брак апетиту, зденёрвованє, боязливість та рїжні другі недомагання.

Сьвітовий славні Кальварійське Вино Лїчиче захоронить Вас від тих хоробів.

Кальварійське Вино Лїчиче порушує єдїа (кишки), побуджує чинність утроби, усуває цїлком погані відлих, очищує кров, отримує в порядку жолудок, голову чинить свобідною, направляє апетит і справляє спокійний сон в ночи. Майте завсїди в хаті під рукою наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лїчиче. Воно служить вам вірний сторож, чувайчий безпастанно над Вашими родинами, хоронячи Вас від запору та рїжних других долеглівостий, спричинених через зіпсований жолудок.

Памятайте, що звертаємо кождий цент тому, хто удовольнить, що наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лїчиче не є таким, як пишемо.

ЦІНА БУТЕЛЬКИ $1.25.

До набуття в лїпших аптиках, у наших агентів або прямо від фабрикантів. 43цю2

D. WRÓBLEWSKI & Co.
196 East 4th St., (B-1),
NEW YORK, N. Y.

РЕЛЇГІЙНІ ОБРАЗИ

першорядної артістичної роботи, портрети великих українських мужів, копії знаменитих сьвітських картин, ілюстрації до книжок і журналів і рїжні символічні рисунки виконує український артист-маляр ВОЛОДИМИР А. СИРОТЕНКО за можливо дешеві цїни.

Адреса: 8c—
V. SYROTENKO,
3156 Hughes Ave, Bronx, N. Y.

„ДОРОГА ДО ЗДОРОВЛЯ"

Босакове Лїчниче Гірке Вино

ПРИНЕСЕ І ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ. ВОНО УПРАВИЛЬНЮЄ ДЯЛЬНІСТЬ ЖОЛУДКА, КИШОК І НИРОК, ОЧИЩУЄ КРОВ, СКРІПИТЬ НЕРВИ І ВІДСЬВІЖИТЬ ЦЇЛЕ ТІЛО. НЕОЦІНЕНЕ ДЛЯ ВИЧЕРПАНИХ ЗІ СИЛ І ХОРИХ ТА ВЗАГАЛІ УЖИТОЧНЕ ДЛЯ КОЖДОГО.

ЖАДАЙТЕ ВСЕ

ПРАВДИВЕ БОСАКОВЕ ЛЇЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО,

А НЕ СХОЧЕТЕ ТОДІ ИНШОГО.

Ціна: 1 фляшка $1.25, 6 фляшок $6.50, 12 фляшок $12.00.

На продаж в антиках і склепах або у витворців.

Michael Bosak Company,
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Зїпсуті ЗУБИ, котрих направу занедбано, розносить недуги в організм. Не занедбуйте Вашого здоровля

Dr. Emil Eichel 49½ First Avenue, cor. 3rd Street, NEW YORK, N. Y.

добре звісний український дентист направить Ваші зуби без болю і Ви будете вповно вдоволені. Без зїзджу на те, де мешкаєте, Вам оплатить ся прийти до д-ра Айхля. 43-50

Накладом „Свободи" вийшла

КОЛЬОРОВАНА МАПА УКРАЇНИ

Величина мапи 21х34 цалї.

Ціна одного примірника з пересилкою 50 центів.

На сій мапі є точно означені границї земель, де жие український нарід; є зазначена в приближенню нова державна границя між Українською Народною Республїкою і Польщею. На сій мапі умішено всї головнійші міста, ріки, гори, низини і зелїзничі шлияхи України. Се мапа є так виготовлена, що кождий може носити її також в кишени. Кождий, що інтересуєть ся справами і подїями України, повінен купити собі сю мапу.

Кромі малої мапи можна дістати

„ВЕЛИКУ КАРТУ УКРАЇНИ"

Велика карта України має зовсїм вигляд малої; виготовлена в 10 красках, тїльки на тривкійшім папери і натягнена на полотно.

Величина її 65х41 цалїв.

Ціна великої карти враз з пересилкою $15.00.

В горі і на долині заосмотрена вона в дручки, так, що дасть звивати ся і переносити з мїсця на мїсце. З огляду на те, що се одинока карта подаюча майже всї подробиці нашої вітчини, є вона необходима в кождій школі, лькалю, редакції і взагалї всюда де тїльки гуртують ся Українці в просьвітних цїлях.

Замовлення разом з належитостию засилати на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ЛИШЕ ЧЕРЕЗ 30 ДНІВ!

До днесь така нагода вам не трафлядась, для чого не скористати сей час? Ми маємо до спродажи лише 10.000 сих годинників в такій низькій цїні. Річ є певна, що дешеве мусїлибисте заплатити за сей годинник о два рази більше як у нас.

НА ПЕРЕКОНАНЄ РОЗПИТАЙТЕ ДЕНЕБУДЬ А ПЕРЕКОНАЄТЕ СЯ.

Майже кождий знає, що се найлїпші годинники знані цїлому сьвітови для того ані не будемо ані нього широко описувати ся. Годинник сей є такої величини, як раз бачите на образку, посїдає перпорядний механізм з 21 камінями, коперти добельтові, груго позолочувані, артистично гравіровані, і гарантований на 25 лїт. Час тримає регулярно, так що $50.00 годинник не дасть вам дїйсного вповнени як отей. **ЩОБИ ВАМ ПОДОБАВ СЯ, МУСИТЕ ЙОГО БАЧИТИ І ВИПРОБУВАТИ.** Ми є певні, що кождому він сподобаєть ся. Рїжні класи народи уживають сих годинників не лише задля його краси, рівнож задля держаня часу регулярно, такий годинник не жаль і до старого кліка привести, з ним нігде не повстидаєтесь. Регулярна ціна сего годинника є $20.00. Хто нині пошлє купон і приде до нас не пізнїше як до 30 днів, то не тїльки отримає годинник по спеціяльній цїні то є $9.95, але в додатку отримає шість вартісних, рівнож пожиточних річий зовсїм задурно, від фірми яка виповіли ще кождому є потрібне до направи обуви як до уживаня, так як машина, бере два штуки до одним разом і то з обох сторін. Тодїж рівнож 25 ядїв дратви додасть ся з кождим шилом; 2) Гарний шкіряний портфелюх з перелїсками; 3) Натентований линьцюшок на гвараптований на 10 лїт; 5) Машинка до стриженя волосся, яко кождий один сам собі обстрижє волося; 6) Новий і полїпшений СТЕРЕОСКОП, який має більше малий образець з цутуральним виді, рівнож 50 рїжнородних образків.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ НАМ АНІ ОДНОГО ЦЕНТА.

Витять понизший купон, прийдіть його до нас ще нині, разом 35 центів в стемпсах почтових на кошт пересилки, а по отриманю годинника і 6 повисше згаданих річий заплатити $9.95. Єслиб годинник або всї ті річи Вам не сподобалось протягом 10 днїв, зверніть назад на наш кошт, а ми звернемо Вам Ваші гроші. 55,57ц—

UNION SALES CO., Dept. 2, 747 N. Lincoln St., CHICAGO, ILL.

ГВАРАНТОВАНИЙ КУПОН, ДОБРИЙ ЛИШЕ НА 30 ДНІВ.

UNION SALES COMPANY, Dept. 2, 747 N. Lincoln St., CHICAGO, ILL.

Панове:—Прошу вислати мені позолочуваний годинник на 21 камінів, який продаєте по спеціяльній цїні враз з 6 річами, які даєте даром з годинником, по отриманю товару я заплачу $9.95. Коли я був би невдоволений з сего годинника, ви зверніте мені гроші.

Кілько годинників? .....

Ім'я .....

НЕДУГИ МУЩИН

Я в одиноко спеціялізі недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий уже своє знане і довголітну практику віддає для услуги людности.

DOCTOR LORENZ

11. лютий, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образованє, в якім занятю Ви би працювали, замість учити ся

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

Наша школа сим заявляє, що вона зобовязує ся внучити читати, писати і говорити по англійськи кождого Українця що жиє в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спеціяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся англійської мови під наглядом фахового учителя або учительки. Платите за цілий курс лише 5 доларів. За 4 роки істнования сеї школи покінчили вже тисячі Українців. Від кождого є подяка. І кождому дивно, що так легко і приступно научив ся англійської мови після нашої системи. Пробні задачі і подробиці висилаємо за 10 центів собственої цінки. Пишіть Вам написати сю пробну задачу і упевнити ся. Нашим кличем — чесність, точність і строге виповненє дїл.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,

Dept. 46, 625 W. 47th St.,

New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СЇЧОВОГО БАЗАРУ

посідає у своїм складі книжки рїжного змісту? Коли ні, то пишіть сейчас по цїнник книжок, заложивши 3-цнт марку на пересилку на адресу: 7-5с

SICHOWY BAZAR,

84 E. 7th St., New York, N. Y.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

удїляє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від годин 4-тої до 7-ої пополудни, а в неділї від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрї.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.

520 E. 6th St., New York, N. Y.

Tel. Orchard 8968.

ФАРМИ, ДОМИ І ЛОТИ

випродуємо по долярови тижнево або готівкою. Фабрики, школа, трамвай і желїзниця в місци. Місцевість сподобається Вам, коли приїдете — тільки запитуємо. Пишіть сейчас або зголосіть ся рано що готові поїхати і переконати ся на власні очи. Бюро відповіде на всі запити. Адреса: LINCOLN COMPANY, Room 210, 309 Broadway, New York City. 47-5ф

Потребуємо агентів всюди

МОЧОВІ ВІДХОДИ

рятує і в 24 ГОДИНАХ

Коли пачки має напись MIDY

Уникайте підробіль.

Міліони

-ЗА-

ВИНАХОДИ

під сим наголовком ми видали нову книжочку винаходів в польській мові, котра містить 100 фотографій і ілюстрацій всяких винаходників і винаходів з описом міста Нью Йорку як і Вашінгтону. Ся цїнна книжочка на 100 сторін зістане кождому вислана

БЕЗПЛАТНО!

Хочете бачити скільки грошей зробити можна на добрих і нових винаходах, пишіть ще нині по сю нашу карткову книжочку. Будучи не адвокатами, але патентовими експертами бадамо і екзаминуємо винаходи ДАРОМ.

Пишіть: 19с—

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICE, Inc., (St.)

718 Walker Bld.,

WASHINGTON, D. C.

ЯКІ ЛЮДИ ВСЛАВИЛИ СЯ НАЙБІЛЬШЕ НА СВІТІ.

Не многим людям лучаєть ся нагода в часї короткого свого життя вславити ся в якійсь штуцї, науцї або иншім знанюї умїлости до того степеня, щоби піднести ся понад звичайну людську уровень, щоби своїм іменем не лише заімпонувати цїлому поколіню, але і у своїх наслїдників полишити ся в живій згадцї, заслужити собі сосновїдами на вічно тривалу память, „ере перенніус" як каже старинний римський письменник Горацій, т. є. на славу що перетривае крицю т. є. пямятника. Генії не родять ся що дня; часом цілі столїтя треба чекати на появу незвичайних людий, що розпочинають нову еру в історії людства. Декотрі є тої гадки, що людський дух щораз більше карловатіє, що людський геній марніє, і вказують на високий розвиток штуки і науки в старинних часах, до якої то височини ми тепер подекуди не вміємо піднести. Є се пересада, бо хотяй без сумнїву в найдавнїйшій людській історії появляли ся незвичайні уми, однак і в пізнїйших столїтях вони також нераз потягли ся, а загальний поступ у всїх галузях, передівсім наукових, послїдних столїть свідчить переконливо про то, що людство не лише не вертаєть ся назад, але стає могутнїйше і ще неодним вчинком, неодним винаходом і новим здобутком затемнить так вихваляваний „старинні" часи.

Найбільше взнесло, наймогутнїйшою особистостию в історії світа є Христос, великий реформатор суспільного порядку, котрому навіть найвизначнїйші вороги не можуть відмовити дійсного надходження, яке на божу почесть собі заслужило. Ніколи анї передним анї по нім нічка „реформація" не переобразила так грунтовно сьвітового порядку, як саме ся, що оперла ся на християнській вірі; бо що-ж сучасти неї значить діяльність Магомета, котрий, що правда, у VIII. вїці по Христї на сходї мїліони людий потрафив приєднати до своєї справи, яку ще днесь яка пята часть людства уважає за свою. Були ще і инші реформатори, дїйсні „довителї душ", в роді Конфуція, котрий цілий китайський світ потрафив приєднати для своєї науки, а в новійших часах людства Лютер, котрого науки держить ся майже половина нинїшної Европи.

Що дотичить штуки і творів різьби, у котрих людський дух підняв ся до такої висоти, що викликав серед нас нечуваний подив, вславила ся в старині передівсім Греція, а імена такі як Фідія і инших Атенїїв ще днесь згадують ся з глибоким почитанем. В середновічних часах вславило ся головно мистярство, котре мало таких представителїв як Рафаель і Тапїчи в Італії або Мурільйо в Еспанії, а Ван Дик в Голяндії. На поли поезії, подібно як се мало місце у найдавнїйших часах людства, маємо свого рода архитектори, а незвичайний головінь дух проявив ся у кождого рода твори світової слави, як Гомерові Іліяда й Одисея. Однак і инші народи мали своїх великих генїїв на поли красного письменства, сего найцїннїйшого человічого майна, з помежи котрих згадаємо Італїйців Данта і Петрарку, Еспанців Кальдерона, Франциїв Расїнїя і Молїєра, а Англійців Шекспіра, а з Німців Шіллера і Гетого.

На поли знова музики, сеї найвеличавїйшої галузи людського духа, може людство похвалити ся своїми генїями в поді Бетовена, Ліста, Шопена або Лисенка, котрі потрафили зворушити до глибини людське чувство і людську душу. З найбільших военних генїїв стануть згадаємо Мільтіяда, Темістокля, Ганнібала; головну одначе увагу звертаємо на двох, котрим і опісля рідко хто дорівнав, а іменно на македонського царя Олександра Великого і римського Юлія Цезара. Обом послїдним вождам довело ся підбити цілий тодішний світ, а спосіб ведення ними успішних воен свідчить про незвичайну силу духа і притомність ума. З новійших вождїв хиба одинокий Наполеон може їм дорівнати, сей Наполеон, котрий, у молодих своїх літах своїми незвичайними дїлами так заімпонував або і силою приневолив цїлу Европу до послуху, що майже всї народи повірили йому свою долю. Рік 1812 є до того степеня небувалим роком в історії людства, що затемнює собою всї попередні як і пізнїйші событові події і котрому хиба дорівнають рокн 1918 і 1918, у котрих саме кінчить ся сьвітова війна в Европі, що до непізнання змінить карту тої части сьвіта, а може і суспільні порядки по цїлім сьвіті.

На поли науки мало людство рівнож у рїжних часах своїх вождїв, що взнесли ся високо понад пересічну людську уровень, котрих незвичайний геній піднїс ся так високо понад стан дотеперішнього знання, що складно предвидїть ті дороги і нові висліди, котрих цїле людство в дослїді за правдою доднянути не дило. Одним з найогутнїйших умів старини був без сумнїву Аристотель, великий учитель великого учителя, Олександра Великого, найглибше думаючий ум старинного сьвіта. Його фільософічна система, оперта на основнім дослїді цілого тодішного знання, перетривала аж до середновічних часів і була через протягнїтпятнадцять століть незрушимою скалою людського знання в вірі про всесьвіт. Важні вязи в ході у XV. столїтю, як Ньютона і Коперника, спричинили основний перегляд перестарілої системи, а новійші фільософи в роді Англійця Бейкена, Берулями і Німця Канта заступили перестарілу Аристотелеву систему новими системами і фільософічними гіпотезами. Для галузи людського духа, фізичне і хемічне знанє, оперті на науковім новочасним способі трактованя науки, на способі роблення досьвідів, принесли здивованому людству такі цікаві висліди і спостереженя, що з них не лише наш погляд на сьвіт, поглибленє і пізнанє його мають неоцїненої і незвісної доси користи, але і цїлий устрій нашого життя на сьвіті з огляду на технічні улучшенї відносно комунікації, доси не предвиджені, значним підлягає змінам. Згадати тут належить винаходи в роді громозводів (Франклїна) стовпів електричних (Вольти), бальонів (Монгольфієра), ужитя пари на пароходах, локомотивах і иншого рода машинах (Ватта), телеграфів і телефонів і т. п. (Едісона), електричних желїзниць і новочасного сьвітла (Семенса), а тоді мусимо признати що вїкий вік пі огляду второпности не дорівнює минулому, а людський дух не лише не потребує тратити відваги на будучинї, але противно, може бути повним віри і надїї в дальший свій розвиток. На поли хемії, сеї нової науки, котра нам на підставі розважне доконаних аналітичних метод склад кождого тіла і майже його цїле єство є в стані докладно представити, котра потрафить перемінити одно тїло в друге і котра потрафить виробити тисячі нових, незвісних нам доси субстанцій, з дуже цінними часто для нашого життя властивостями, дописались вже богато славних умів. Незвісного рода, як Ливой-сіяна, Лібіга і Менделєва полишать ся на все в памяти і запевнять генїяльним піонїрам знання незвичайну славу і поч честь.

На поли подорожий я незвісні околиць, в цїли дослїдів нововідкритих частий нашого земного глобу, прославились Колюмб, Америко Веспуч, Лівінгстон, Стенлї, а в новійших часах Нансен і Пірі; тим людям завдячуємо се, що досьвідчуємо ся можемо значем майже вже цїлої земської кулї. Увесь сей сьвітовий поступ — се дїло відважного, неустрашимого людського духа і людий, що не вагають ся посьвятити життя для науки. На щастє, на недостачу таких людий не потребує людство жалуватн ся ні тепер, ні у будучинї.

Ілюзія.

В МОМЕНТИ СМУТИ.

I.

Туша моя сумна до краю...
І в безграничному одчаю,
Серед житєвих сірих днїв,
Шукаю щастя кілька хвиль —
І не знаходжу...

Четверизуюсь безмірє, гнїв море,
А скрізь лиш смуток, плач і горе,
І хвилі ясні? — се лиш фата моргани
Їх у кусні рук ряна незнана
Любої долї.

Туша моя сумна до краю...
І за тим сумом незмірним, мій раю,
Лиш твій образ далекою марою;
Тому лукавила, ти так довго зі мною,
Без пожалїня?

Туша моя сумна до краю...
І смерти лютої благаю,
Щоби прийшла і без жалю
Скінчила скорбну жизнь мою,
Та не вблагаю...

II.

В чорній розпущі шукаю за тобою,
Душе душі моєї,
А в мізку бють безладною юрбою
Давні, злилі надїї.

Самітний сидиу на руїнах любви
І з отупїня серце не прокидаєсь,
А душу тиснуть тяжевиї окови,
Іронїя у вічи безглуздо насьмїваєсь.

Туга у грудї рядає за тобою,
Душе душі моєї,
І не цвитуть так, як колись весною,
Солодкі, тихі мрії.

Філядельфія, 2. мая 1919.

ЛЮБОВ ДОВЕЛА ЛО УЖИВАНЯ ГЕРБАТИ.

Хінї говорить, що вони перві почали уживати до питя гербати, а як се почало ся, про се оповідає історійка, якої початок може сягати 2000 лїт перед Христом.

Дочка тодішнього панчучого любила ся в молодім боярині, який однакож задля свого низького становища не міг з нею оженити ся. Та їм вдавало ся бачитись і вни при тій нагоді збирав цьвіти та передавав свій любощі.

Одного разу здибали ся особе в дворськім городі і боярин старая ся передати їй кілька цьвітів, однакож т, що були з дївчиною, так пильнували її, що їй вдало ся отримати лише малу галузку з зеленими листками.

Коли виходила з кімнати, кинула галузку в воду, а під вечер випила ту воду, де галузка мокла. Смак був такий приємний, що вона цілу галузку і листки зїла. Кождого дня опісля їй приносили вязаночки гербатного дерева, яких вона подібно уживала.

А що в усїх людий є той гріх, що люблять наслїдувати, отже дворські дами почали пробувати робити таксамо, а на слїдки були такі, що сей звичай розширив ся по цїлім краю і хінський гербатний промисел став одним з найбільших промислів сьвіта.

МОНЕССЕН, ПА.

Бр. сп. Петра і Павла, вид. 338 У. Н. С.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 17. МАЯ 1919

в гали над українським склепом при 2-гій улици.

Початок о годині 6.30 вечер.

На сей бал запрошуємо всїх Українців і Українок з Монессен і околиці.

Чистий дохід призначений на визволенє Україні.

55 БАЛЄВИЙ КОМІТЕТ.

ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ

які має на складї

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Американський Шлякгич. Образ з життя руських роботників, в 3-ох дїях. — Ціна ..... 30 цент.

Американець. Веселий образ з життя народу на сїлах, в трох дїях. — Ціна ..... 15 цент.

Бондарівна. Драма в 4. дїях а 5. відділах. — Ціна ..... 20 цент.

Бандинї син. Образ з життя панївських слуг в двох дїях. — Ціна ..... 25 цент.

Верховинці, драма на три дї, ціна 30 п.

Власна хата. Пролог. Для виповненя програми при отворенню власних Народних Домів і читалень. —Ціна ..... 10 цент.

Вихованець. Народна комедія в 3. дїях з сїлька і танцями. — Ціна 25 цент.

В новвій господі. — Комедія в жита руського-американського народа в 3. актах. — Ціна ..... 25 цент.

Вертеп. Свєтічна картинка для колядників, що співають по хатах в часї Різдвяних Свят. — Ціна ..... 10 цент.

Вихованець. Народна комедія в 3. дїях з сїлька і танцями. — Ціна 25 цент.

В новвій господі. — Комедія в жита руського-американського народа в 3. актах. — Ціна ..... 25 цент.

Вертеп. Свєтічна картинка для колядників, що співають по хатах в часї Різдвяних Свят. — Ціна ..... 10 цент.

Вихованець. Народна комедія в 3. дїях з сїлька і танцями. — Ціна 25 цент.

Гостина сьв. Николая, драматична гра для дїтий. — Ціна ..... 10 цент

Два домини і одна фіртка. Комедія в 1 дї. — Ціна ..... 15 цент

Дари нового мага. Комедія в чотирох дїях. — Ціна ..... 30 цент

Дцю-Сват, комедія в 1. дї. —Ціна 10 ц

Кавраль Тимко або Що нас губить? Народна мелюдрама в 5-ох актах, І. Мадоського. — Ціна ..... 20 цент

Мінїатура. Комедія в одній дї. в двох дїях і танцями. — Ціна ..... 10 цент

Мужики Аристократи. Народний образ в двох дїях. — Ціна ..... 15 цент.

Монольоги, ч. 1. — Ціна ..... 20 цент.

Монольоги, ч. 2. — Ціна ..... 20 цент.

Монольоги, ч. 3. — Ціна ..... 20 цент.

На жидівсь-де Києва, комедія в 3-от дїях, — Ціна ..... 25 цент.

Найманчич, Драма в 5-от дїях — Ціна ..... 35 цент.

Наталка Полтавка. Оперетка в 3. дїях. — Ціна ..... 20 цент.

Новельки, драма в 5. дїях.—Ціна 15 п

Не клени. Образ з життя народа в одній актї. — Ціна ..... 10 цент

Панна Штукарка, жарт на три дї. — Ціна ..... 30 п

Пекло і хата. Образ з життя народа в одній дї. — Ціна ..... 15 цент

Страйк. — Свєтічний образ в трох дїях з життя хлїборобів в Галичині. (Шткала для аматорських театрів). — Ціна ..... 20 цент

Сокальники, комедія в 4-ох дїях. — Ціна ..... 35 цент

Сатана в бочці. Комедія зі співами в 1 дї. — Ціна ..... 10 цент

Темнонй вікок або Жертви цариама. Драма на 4 дї. — Ціна ..... 50 цент

Тато на заручинах. Міщанська пригода в одній дї. — Ціна ..... 10 цент

Убійники, мельодрамат. инша дїяч з одній дї. — Ціна ..... 35 цент

Украдене щастє. Драма з сїлського життя в 3-ох дїях. Написав Іван Франко — Ціна ..... 25 цент

Хто винен, драма в трох дїях. — Ціна ..... 15 цент

Вічевий співанник. — Ціна ..... 5 цент

Вибір пісень. — Ціна ..... 35 цент

Пісні емігрантів. — Ціна ..... 10 цент

Повна збірка веселих віршів Степана Руданського. — Ціна ..... 55 цент

Пропови і деклямації на весїлях, хрестинах і забавах. — Ціна ..... 10 цент

Різдвяна ніч (в 10 образках). — Ціна ..... 20 цент

Робітничі пісні. — Ціна ..... 10 цент

Словар чужих слів. 12.000 слів чужоземних вложених в українській мові. зрештою др. Зенон Кузеля, в шкіряній оправі. — Ціна 82.00

Тарас Бульба. Історична повість з ізаю Гоголя. — Ціна ..... 50 цент

Як писати листи або найновійший і най практичнійший Руссько-анг. листівник — Ціна ..... 75 цент

Гроші належить висилати враз з замовленєм на почтовий або експресовий моні-ордер або в реджістрованім листї на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НЕДУЖІ ЛЮДИ ЧИТАЙТЕ!

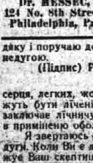

Dr. MESSEC, 124 No. 8th Street, Philadelphia, Pa.

Коли Ви завелись в осягненю помочи і есьте знеохочені, то не тратьте надїї а зголостїть ся ще нині по мою опінію і пораду даром.

Я перебуваю 20-лїтну повну успїхів практику в медицині і лїчню хронїчних, нервових і заложених недуг особливо у мущин. Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я заопінуюсь Вами кождого разу як прийдете.

ВДОВОЛЕНИЙ ПАЦІЄНТ ПИШЕ:

„Я висловлюю мою щиру подяку д-рови Мессекови за його успішне лїчене. Я втратив всю надїю і в безнадїйній розпуці хотїв відобрати собі життє, коли по короткім лїченю приперуна мені здоровле в чудовий спосіб. Я тепер чуюсь зовсім добре і сильно і я тут зовсім безінтересовано висловляю мою подяку і поручаю доктора Мессека всім моїм родинам, котрі є дотепенї недужими.

91—9—

(Підпис) ЙОСИФ ГАЙОВСЬКИЙ, Moore St., Philadelphia, Pa.

НЕДУГИ ОРГАНІВ:

серця, легких, жолудка, утроби, нирок як і нервів, скірні і крови, можуть бути лїчені при примінюю ЕЛЄКТРО-МЕДИЧНОЇ методи, яка заключає лїчничу силу так медичну як і електричну, годлянко або в примінюю обоє.

Я звертаюсь до всїх людий терпячих на хронїчні або заложені недуги. Коли Ви є втїкненї недугою порадитесь мені, сейчас. Менє не зражує Ваш скептизмом анї трохи; се говорить і другі, які пацієнтами, що я підбиваюсь найтяжшіх, заложени довготревалими випадками. Дїти мого досьвіду в лїченю хронїчних, нервових і заложеніх недуг дають мені спокою лїчити Вас науковим електро-медичним способом, який дав помоч в случаях, де другі недописали. ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ГОДИНИ УРЯДОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер.

В неділї від 10. рано до 1. попол. лише

ПОШУКУЄТЬСЯ ДЯКО-УЧИТЕЛЯ

от гр.-кат. Церкви в Cohoes, N. Y. Условія сл.: 1) Мусить мати гарний, тенторовий голос. 2) Знати добре нотний церковний і свїтський спів. 3) Мусить провадити денно школу (около 100 дїтий). 4) Найдальше до 2-ох місяців мусить дати представленє, матерську виставу або хор. концерт. 5) Мусить бути самостійним Українцем. 6) Першість мають ВП. Дяконовичові, котрі потрафили би заложити хор-банду. 7) Хор тут існує один з кращих на околицю, вишколений ще від 1. Тимківчим. 8) Если ще не стоть мусить вислати ся до Товариства „Якоучителїв". 9) Має бути тверезий, не арогантський, що до обходженя з людьми і священником. 10) Може бути женатий або самотний. Партичі, які не пахнуть ся. 11) Платня на початок 60 дол. місячно і доходи, пізнїйше більше. Зголошенє прошу слати або через Товариство Дякоучителїв, або просто на адресу: 49—

REV. JOHN OSTAP,

Ruth. Cath. Priest,

198 Ontario St., Cohoes, N. Y.

Пошукую МИХАЙЛА ЛУЦІВ, син Олекси, з села Нагорянка, повіт Бучач, Галичина. Перебував в Канаді. Хто би про него знав або він сам, нехай зголосить ся до: М. СУСАНІУК, Box 338, Hammond, Ind. 54-6

Пошукую ГНАТКА ОРИНИЧ, з села Новосїлки, пов. Лїско, Гал. Давнійше перебував в Wilmerding, Pa. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголосить на адресу: МІКЕ ZIATYK, 5 Dow Street, New Haven, Conn. 53-55

Пошукую НІНУ ІВАСИКУФ, з міста Сколе, Галичина. Хто би про неї знав, нехай написати до: M. YABLONSKA, 2014 N. 10th St., Sheboygan, Wis. 53-55

ПОШУКУЮ мешкання з цїлковитим удержанєм на цїлий літо, або і на старо, при українській інтелїгентній родинї на контрах, але не дуже далеко від Но Порку, для жени і 2 малих дїтий. Голосити ся прошу, при рівнокостїм подаю условій на адресу: S. DEMBITSKY, 52 E. 7th Street, New York, N. Y. 53-55

Пошукую в дуже важній справі брата ВАСИЛЯ ПОСИПАНКА, з Ружанки, повіт Жовква, Галичина. Хто би о нім знав, або він сам, зволить даскано зголосити ся до: CATHARINE POSYPANKIWNA, 13 St. Marks Pl., New York, N. Y. 54-56

Де є ІЛЬКО МИСЯК, з села Романів, повіт Бібрка, Галичина. Перебував в Ню Гейвен, Конн. Хто би про него знав, або він сам, звольте зголосити ся до: JOHN PANCZYNIAK, 7—38th St., New York, N. Y. 55

Де є НИКОЛА ФУТРИК, з села Підгородинє, повіт Бібрка, Галичина. Рік тому назад перебував в Ню Порку, Н. Й. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: PETER MELETA, 118 East 4th Street, New York, N. Y. 55

Де є КАТЕРИНА і ДАНИЛО ШУРГОТ, Гаждак, на имя шваґер Данило Кокосинів, котрий находить ся в Італійській неволи. Адресувати: DANIEL KWASNYCIA, Prisoner, Asp. Kadetto, Aderno, Secilia, Italy. 54-5

Де єсть мій брат НИКИТА КОВАЛЬЧУК, з села Красноселич, повіт Збараж, Галичина. Перебував в Монтреалї, Канада. Хто знає де він є, прошу зголосити до: PAUL KOWALCZUK, 225 E. 28th Street, New York, N. Y. 53-55

ГРОШІ ВПЛАЧЕНІ НА КУПНО БОНДІВ НЕ ПРОПАДАЮТЬ. Богато людий, працюючи по майнах або шапах, закупили бонди на спляту ратами. Лучать ся, що заболтавши пільнуючість рат, змінюють місце побутованя або своїх занятнень, рат на бонди, думаючи, що сї гроші пропали. Хто має би подібний случай, і хотїв би відписати свої гроші, нехай звернеть ся о пораду до Українського Бюра для Америки: AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc., 18—

520 E. 6th St., New York, N. Y.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до книгарні „Свободи".

КАТАЛЬОГ

Книгарні Сїчового Базару висилаєть ся на жадане кождому даром. Пишіть сейчас на адресу: 7-5с

SICHOWY BAZAR,

84 E. 7th St., New York, N. Y.

Павї Веберової

Тонїк на Волосє

Найвїтше средство проти випаданія волоса, продаєсь по $1 і більше. Удїлюєсь порадн. Адреса:

Mrs. WEBER,

211 E. 14th St., New York, N. Y.

SIMPLEX TYPEWRITING MACHINE.

Машини до писаня дешеві але добрі. Так просто, що і дитина може на ній писати. Се є дуже практична машина до писаня. Ручимо, що Ви можете писати на сїй машинї як на 100-доларовій. Хтонебудь навчить ся її уживати в 30-ох минутах а по годинї вправи, станеще експертом. Кождий бізнесмен повинен мати „блайнайтер". Нечитке письмо сьвідчить про вартість бізнесу. Нїщо краще не надає дуже практичний розклад азбучний. Кождая машина опакована в сильну скринку. Ціна сеї машини є лише $2.55 з почтовою оплатою. До кождої машини додаємо повні поученя як її уживати і писати. Можете писати 25 цент. в марках, решту на С. О. D. Вишліть замовленє ще нині, зким товар не розпродяний. З Канади жадаєсь $2.55 згор. Адресуйте: 53.55.58

THE ROYAL SALES CO., Sr.,

59 Station O, New York, N. Y.

Телефон: 3533 W.-Linden

А. ШАТКОСКІ

ПОГРЕБНИК

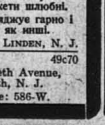

Карети і автомобілї на весїлля, хрестини і похорони. Цьвіти і букети шлюбні.

Похорони уряджує гарно і недорого.

WOOD AVE., LINDEN, N. J.

другий офіс: 49с70

231 Elizabeth Avenue,

Elizabeth, N. J.

Telephone: 586-W.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Оголошень женитьби не приймаємо.

ДО ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ.

Я терпів більше як 12 лїт на долегливі болї голови, нервовість, болї в хребтї і жолудку, мав лихий апетит, остовпїнє і запір. Я ходив з трудностями. Я радив ся кількох лїкарів, однак здавалось, що вони не були в стані розпізнати мою недугу і не могли помочи менї.

Одного дня я перечитав оголошенє д-ра Гаянона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав менї помічну першого вечора і менї полїпшалось. Тепер по 3-мічній опіці я повернув до здоровя. Всї болї устуиали. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заїсти дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і менї все що їм смакує. В вїдности мій стан є так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був терпїв.

Я є вельми вдячним сему знаменитому спеціялистови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати як велике добра він робить для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК,

723 Willow Ave., Hoboken, N. J.

Aug. 11, 1918.

Читайте поннше оголошенє д-ра Генона.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застарїлу недугу а потребуєте помочи спеціяліста

ПРИЇДІТЬ ДО МЕНЕ — А Я ДОВЕДУ ДО РЕЗУЛЬТАТУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без нїякої перерви у Вашій занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Ось адреси в моїм офісі і точна екзаминація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КСЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронїчні болї голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слабе память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребтї, ревматизм в суставах, слабість рук, нїжні колїна, недомагання жолудка і кишок, невралгічні болї, виступи на языку і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАННЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛїЧЕНЯ.

Порада зовсїм даром.

Прийдіть нинї. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 E. 14th Street, New York, N. Y.

Напроти Tammany Hall.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані святя: від 10. до 2. в полудне лише.

Особиний почекальний покій.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.

Для ослаблених мущин.

Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Ослаблені мущини дїх також нервові, лїстануть радикально і раз на все найвічнї через уживанє средства NOVO. 6 сек. можете сказати, чи средство, яке нам пропонуємо, вам помічне. Се средство в розмірно коротшім часї, зробить вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете мати ужиткти вилї приємности жита. На довго і для переконаня Вас о сїм, що NOVO средство се дїйсно вдїяє, вишлемо Вам ДАРОМ такий самий засїлок, як ми вислали вже тисячі людий. Просимо вернути увагу на се, що се не є мала проба пачка, але компетентий запас, вистарчаючий на 15 днїв, який тяжко часто дістати на ліченє. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпровлочно, надїславши часопись, в якій Ви читали се оголошенє а ми вишлемо Вам сейчас средство.

115с—

NOVO COMPANY, Dept. 23,

BOX 4000, PHILADELPHIA, PA.

НЕ ЗАНЕДБУЙТЕ ВАШИХ ВИНАХОДІВ!

ВОНИ МОЖУТЬ ПРИНЕСТИ ВАМ МАЄТОК!

Опатентуйте їх сейчас!

Вишліть Ваш рисунок або модель Вашого помислу до

World Patent Co.,

132 NASSAU STREET,

NEW YORK, N. Y.

16с54

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

на продаж в найбогатшім штаті Нью Йорк. Отже пам'ятайте, купуйте фарми лише при великих і фабричних містах, де є ваші церкви, богаті українські і польські фармерські, добрий маркет.

1) Фарма 117 акрів, добрі будинки, добра земля, між, 14 корів, 2 коні, 1 бутаї, ярів, всі тулки і машини і фармерський інвентар на ся всьо $6.500, вплати потрібно $1.800, решта на малі спати і 5 процент.

2) Фарма 120 акрів, добрі будинки, 11 корів, 2 коні, 50 курей, все всі знаряди фармерські. Ціна $4.500, вплати $1.500.

3) Фарма 104 акрів, перші клясс будинки і стайні, 24 корів, 2 коні, всі тулса, машинер, доходу, з тої фарми на рік $3.500. Ціна за-всьо $10.500, вплати половина.

Крім тих фарм, маю ще більше фарм, які є на продаж. Пишіть до українського попівця.

10СЕНЬ А. FILIPCZAK,
Box 22. Rome, N. Y. 50-58

Dr. KOLER,

38 PENN Ave., PITTSBURGH, PA.

ЛІКАР

(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студії в Європі і Америці. З 16-ма літ досвіду у лічу ревматизм, про зимування, гемороїди, виряки, жолудка, кишок, печінки, серця, жолудка, струпу, нирок, кишок, міхура, мізнер, як і всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 9-14 606 уживаю при лічению недуг крови. Голосість ся особисто, почтою не лічу. 105—

Годзини приймання: від 9. рано до 8. веч., а неділі від 9. до 5. лічо, в неділі від 9. до 2.

НОВЕ і ДУЖЕ ПРАКТИЧНЕ ШИЛО.

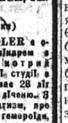

Сим шилом можете шити, що тільки захочете. Шиє так скоро і добре як машина. Зробленє за мінуту, що послужить на 20 літ. Чи Ви вернете до краю чи останетесь ц Америці, чи будете фармерам, чи фабричним робітником, се шило завсігди буде Вам у великий пригоді, воно защадить Вам час і гроші. Ціна лише ще долляр. Дарам додасмо 20 ярдів воскової дратви і дві сталеві голки, також поучень, як уживать. Не надумуйтесь довго, АЛЕ НИЙ СЕЙЧАС витніть се оголошенє і подайте свою точну адресу, а ми вишлемо шило за посилковим (С. О. D.). Заплатите $1.00 як одержите. Адресуйте:

NATIONAL SALES CO., Dept. St. Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

ПРОТИ РЕВМАТИЗМУ

Перестуди, Невралгії, Болїв головн, Любовбго і знижене. уживайте

"MELTOSE"

Воно влекшить Ваші болї сейчас по першім уживу.

ЦІНА ОДИН ДОЛЯР

або пришліть 10 цит. марками — на пробу.

WARSHAW CHEMICAL LABORATORIES, Dept. 60, 140 and 268 Clinton Street, Binghamton, N. Y.

ЕКСТРА! ДАРОМ! ЕКСТРА!

Артистично виконані портрети найгарнійших женщин в рожних займаючих позах, також опис секретної книжки, як містячої около 500 образків мущин і женщин в дуже займаючих і наукових позах, як також кольосальної вязки ще до виконання штук магічних і много цікавих

а Вам незнаних новостий. Читателем не зволікай, але пиши сейчас, залучаючи 6-цит. на пересилку. 15ісь—

М-в L. PIASECKA,
205 E. 14th St., New York, N. Y.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний спеціяліст зі старого краю,

поручає всім терпячим Українцям, яким шукають як і найкращої своєї успішної лікарської услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЄ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Докопуе всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітей в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціально то ма не пропущену ані одного спеціяльста з Відня.

Єсли ся хто не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним докладом свою недугу, а дістане совітну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть ном. марку.

Dr. B. HOHENBERG,

304 2nd Ave., (від 17 а 18 ул.)

NEW YORK CITY

Годзини офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечор.

Телефон: 1883 Stuyvesant

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Намірюють обмежити свободу думки і слова.

Вашінґтонський кореспондент нюйорського „Глоб-а" доносить, що в парляментарних кругах знова почали говорити голосно про потребу заборони імміграції по війні. Говорить ся, що не лише треба заборонити імміграцію, але й депортувати з краю всіх тих чужинців, котрі якнебудь дали до пізнання, що вони не годять ся з системою теперішнього державного ладу або є прихильниками насильних реформ в краю. Се, після думки декотрих, треба зробити тай конче в оборонї нинїшнього ладу.

Справу заборони імміграції парлямент має взяти під увагу в найблизшім часї першої сесії, яка буде незадовго скликана. Є много нових проєктів про заборону імміграції. Однак думають, що найкрасшим таки буде проєкт Борнета, голови парлямментарної Імміграційної комісії. Борнет проєктує заборонити цїлковиту імміграцію на протиг чотирох літ від підписання мира. Імміграція була би дозволена лише сьвященикам або тим, котрі хотїли би скривати ся тут від релїгійних переслїдувань; правительственним урядникам, здвокатам, учителям, студентам, письменникам, хемістам, інжинірам, артистам, лікарям і купцям, одним словом: людям, котрі приїжджали би до Злучених Держав лише на тимчасовий побут. Коли би сей проєкт не міг перейти в парляменті, то многі уважають, що треба би виготовити новий, але після взірцїй проєкту Борнета, лише найбільш видимими і конечними змінами.

Деякі посли висловили свій погляд, що тепер прийшов час, аби в Злучених Державах обмежити свободу думки і слова, бо вона не сїмпатизує з тими змінами, які тепер настали в відносинах праці з капіталом. Вони кажуть, що всякі політичні партії і групи, які мають в своїх основах соціялїстичні або радикальні реформи, треба безусловно знищити, а робітникам треба дати до пізнання, що їх жадання є завелико, бо в парламенті вони творять цїлковиту меншість. Імміграцію треба спинити тому, щоби позбути ся небезпечних чужинців; свободу думки і слова треба обмежити тому, щоби заложити каганець чужинецькій пресї, яка деколи не хоче годити ся з тутешними обставинами.

Факти про сплячку.

Др. І. Абрагамсон, лїкар в Нью Йорку, видав свою опінію про так звану „сплячку", яка в останних часах кинула ся у Злучених Державах. Він каже, що сплячка, або як вона в медицині називають ся: „полїо енцефалітіс", не має нїчого спільного з інфлюенцою. „Подібна епідемія — каже др. Абрагамсон — бушувала вже давнійше в Злучених Державах. В 1916-1917 роках вона появила ся в Австрії. В 1918 році в Австралії було 114 случаїв сеї епідемії, в Англії 126, а в Злучених Державах доси стверджено 142 случаїв.

„Сї епідемії яко недуга є дотепер цїкавим. З моїх пацієнтів 10% померло, 20% частинно повернуло до здоровля, а прочі находять ся в рїжних станах. Сї недуга скорше дається ся лїчити в шпиталї ніж в приватнім мешканю; се мабуть тому, що в шпиталї пацієнт є під безперервною контролею і обсерваціею.

„Деякі лїкарі порівнували сю недугу до летаргу, однак вона не є такою. Підчас коли особу, котра находить ся в летаргічнім сні, треба довго рушати, щоби вона пробудила ся або прийшла бодай до опамятання, то в сплячці пацієнт, хоч має замкнені очи, є свідомий свого окруженя і відчуває всьо, що коло нього діеть ся. По виздоровленю більшість хорих задержує на довший час жовту наче віск твар. Виздоровлені особи мають привичку схиляти голову в одну сторону і вічно підносити рамена; противно, ноги є для них тяжко підносити. Многі з тих, котрі повернули до здоровля, відзискують поводи вагу. Один пацієнт відзискав протягом шістьох тижнїв аж 55 фунтів.

„Кажати, що сплячка є результатом інфлюенци, не можна. Між моїми 52 пацієнтами були вправді такі, що мали інфлюенцу передтим, але були і такі, що на інфлюенцу ніколи не хорували".

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

60.000 кравців в Нью Йорку грозить страйком.

60.000 кравців в Нью Йорку переводять тепер голосованє над тим, чи мають вони вийти на страйк, чи ні. Кажуть, що рішучеська більшість є за страйком, однак остаточний вислід голосованя буде знаний аж нинї, в суботу. Кравці, які недавно, ще тому страйкували, домагали ся 44 годин праці тижневих змін системи праці з „пів-ворк" на тижневу працю і жадали усталеня найнижшої скалї платні для робітників. В переговорах з „босами" сї останнї згодили ся взяти домагання робітників під увагу, але коли робітники повернули назад до праці „боси" цїлком відкинули їх домагання. Тепер робітники поставляють тїсамі домагання. Юній, яка кличе робітників на страйк, має кажуть, досить грошій, аби сомагати страйкерів.

Скрентонови грозить загальний страйк.

Вмістї Скрентон, Пенсильванія, заносить ся на загальний страйк, коли лише місто не полагодить домагань муніципальних робітників. Около 40.000 иншних робітників мають вийти на страйк в симпатії з домаганями робітників муніципальних. З Вашінґтону приїхав федеральний комісар праці, аби своїми впливами запобігти вибухови страйку. Місто, здаєть ся, буде змушене принити домагання робітників, бо в противнім разї страйк неминучий.

Брак робітників на фармах.

Фармери в Міннесоті і Савта Норт Дакоті скаржать ся, що жнива надходять, а їм браккує робітників. Фармеські організації віднесли ся з офертою до міністрів рільництва і праці, аби вони постарали ся для них о робітників. Фармери обіцяють платити 40 до 60 долярів місячно, з мешканєм і удержанєм, для чорних робітників, а можуть дати більше для робітників білих.

Досмертна вязниця для 16-літнього хлопця.

Судія Осборн, в Ньюарк, Нью Джерзи, засудив 16-літнього Вениямина Думбака на досмертну кару в стїйській вязниці. Думбака оскаржено за крадїж і убійство в першій степенї. Дня 9-го лютого 1919 він убив свого товарища Івана Немїца. Убійство наступило через сварку при розділї добичі, яку вони зграбували в одній склепі. Лікарі ствердили, що Думбак вміє розрізнити добре від злого, але є умово звихнений. Тому однак, що в Нью Джерзи нема заведеня для таких осіб, судія заслав його впрост до арешту.

Помилуваннє для противників війни.

Президент Відсон помилував 50 дальших противників військової служби, котрі були засуджені на довші або коротші кари вязниченя. Між помилуваними находять ся імена отсих: Іван Кидеровський, з північної Каліфорнії, мав сидїти 10 літ, має сидїти тепер 3 роки; Іван Малич, з північної Вест Вірджінії, мав сидїти 2 роки, має сидїти 1 рік і 1 день; Онуфрій Макаренко, з полудневого Нью Йорку, мав сидїти 2 роки, має відсидїти 1 рік і 1 день.

Мав убити 12 мілїонерів.

У Вотербурн, Коннетікот, провадить ся розправа проти Івана Туревича, котрий признав ся, що комітет товариства, до якого він належав, призначив йому убити 12 мілїонерів у Вотербурн. „Я зістав вибраний комітетом убити їх — сказав на розправі оскаржений. — Коли я був би відказав ся від того, що мені було призначено, то мене були би убили".

Опізненє почтових посилок.

Час від часу американська преса підносить голос, що почтові посилки від якогось часу значно спізнюють ся. Газети інтерпелюють міністра почти, аби він виявив сю справу. Міністер почти відповідає, що всьо є „ол райт". — Час від часу і читаємо „Свободи" інтерпелюють адміністрацію, що газети не приходять їм на час. Є случаї, що три числа „Свободи" з цілого тижня приходять до передплатника в Нью Йорку всї наразь. Се ніколи не може бути наша вина. Посилки спізнюють ся на почті.

Філядельфійський „Поблик Леджер" подає дуже характеристичний факт про спізнене посилок почтових. Лист, писаний у Філядельфії 13. жовтня 1915 року і того дня вкинений до почтової скринки, прийшов до посилаючого назад аж минувшої середи, з написком, що особа, до котрої лист був адресований, не мешкає під тим числом. Сей лист був отже на почті 3 роки і 7 місяців. — Инший лист, вкинений на почту 2-го мая, прийшов на призначене місце аж 6-го мая. Так курсує пересилка листів у Філядельфії.

Нюйоркський „Ворлд" подає знова відбитку телеграми, надної в Нью Йорку до Атлантик Сіти, яка спізнила ся неабгато, лише 5 днів. Телеграму надано в Нью Йорку 30. цьвітня, а в Атлантик Сіти її доручено аж 5-го мая. Ся телеграма мала бути доручена таки 30. цьвітня.

„Нір-бір" оподатковане.

Правительство подало до відома, що „нір-бір", виріб збликений до пива, але не заключаючий в собі алькоголю, є оподатковане. Податок буде платити продуцент; 15% від суми, за яку продано сей напиток.

Дрібні вісти.

Обчислено, що в 1918 році всї церкви у Злучених Державах мали 41,565.908 вірних. Найбільший приріст був в рядах баптистів, бо 128.000; опісля слїдували католики з числом 78.000 нових членів. Стан вірних подїлюваних церков був: католики 14.927.466; методисти 7,597.311; баптисти 7,213.922; лютерани 2,443.812; пресбітеріяни 2,213.358; Христові послїдовники 1,511.160; протестанти 1,072.321. — Послїдовники Христа не зискали нїщо; противно ще стратили 35.053 вірних.

Всї робітники в фабриці „Нелсон Д. Вайт & Сонс" у Вінчендон, Масс., дістали від заряду 30.000 долярів нагороди за свою довгу і вірну службу. Нагорода виносила найменьше 50, а найбільше 1.000 долярів.

73-літній Гаріс Кан, в Нью Йорку, вніс просьбу до суду о розвід зі своєю жінкою, тота числить тепер 63 роки. Він каже, що жінка одурила його. Коли він женив ся з нею, вона сказала, що ще не була замїжем, тепер же призналася ся, що вона була вдовою.

Губернатор нюйорського стейту підписав закон, силою котрого асекураційні компанії мають право принимати асекурації літаків і летунів.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. Г. П., Рочестер, Н. Й. — Ваше вірш не надають ся до друку. Пришліть почтові марки, а ми відішлемо Вам його назад.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

В Англії домагають ся конфіскати маєтків.

Одиноким средством, при помочи которого Англія може одминути соціяльні заворушеня, є — після „Дейлн Експрес-у" — конфіскатa всіх великих маєтків на власність держави. В статі на сю тему говорить ся, що війна примусила Англію затягнути величезні позички, від котрих вона мусить платити річно 300,000.000 фунтів стерлінгів податку. Сей податок правительство мусить знова стягнути з населення, що однак в теперішних часах і серед таких непевних обставин було би дуже неприятчиим, бо воно може викликати негодованє населеня супроти правительства. Отже, зарадити сьому може дуже зграданий висше проект, переведене которого в жите принесе не лише користь для держави, але й поставить правительство на незвичайно позитивно у відношенню до широких мас населеня, яке вирізнає і сподіваєть ся радикальних суспільних реформ в державі. Такі промислові і торговельні підприємства, як: залїзниці, копальні, фабрики і торговельна фльота стали тепер на дуже високій степені розвитку, і через се будуть приносити державі великі доходи, з яких правительство може сплачувати не лише податки, але й позички, не потребуючи накладати великої такси на своїх підданих.

Аграрні реформи в Данії.

Правительство Данії заходить ся коло введеня радикальних аграрних реформ. В державі, заверженє голодною проти великих землевласників. На меті правительство має знести всякі великі посілости, а уможливити розвій середних господарств, яких вже тепер в Данії є богато. Великих землевласників є там небогато, та засе їх власність, як наДаніо, є дуже велика, бо вартає около 400,000.000 корон. Війна спричинила величезний приріст населеня в Данії і тепер там дають ся відчувати великий брак землї. З огляду на се земельна справа прибрала там досить рішучу форму. Радикальні елементи домагають ся виваженя цїлих маєтків на користь держави в той спосіб, аби держава заплатила теперішним властителям одну десяту часть загальної вартости сих маєтків. Консервативні елементи противлять ся такій реформі. Правительство знова від себе подає плян, аби великі земельні посілости викупила від дїличів держава і розділила їх між хліборобів. Кождий хлібороб, одержавши від держави відповідну скількість землї, має зложити до державної каси 20% а по 25% готівкою з суми вартости одержаної землї, а також має зазвичаєно на державу одну третю часть управної землї. З прочою землею властитель має право робити, що сам захоче. Рівночасно кождий хлібороб має платити кождого року до державної каси 4% податку від суми вартости землї. Сей податок буде призначений на державні позички для тих хліборобів, котрі схочуть підшести своє господарство, або схочуть купити собі чи вибудувати власний дім або инший будинок.

Ціна пшениці в Канаді.

Канадійські хлібороби противляться ся, аби правительство накладало мінімальну тарифу ціни пшениці. Сей їх спротив виходить з цілком бізнесових мотивів. Вони именно кажуть, що хто за пшеницю в деяких сторонах Канади платить по два доляри за бушель, то сї два доляри не мають вартости повних 200 центів, бо підчас війни гроші стратили на вартости. З другої знова сторони дїла бідного фабричного робітника зазвичаєно, два доляри за бушель є забогато, отже фармери домагають ся, аби продавати пшеницю по передвоєннїй ціні, але під услівем, що й долярь буде мати передвоєнну вартість.

СПРАВЛЕНЄ ПОХИБОК.

В попередньому числї „Свободи" зайшло дві похибки, які отсим простуємо. На сторонї 4-тій помішено вірш „Герой Брехні", приписаний І. Падеревскому. Сей вірш написав п. Якім Новосад, однак при замкненю форм стрїчку з його именем вложено не дотичне ніколи вірша, але аж на 6-тій сторонї в рубриці „Переписка Редакції". Друга похибка находить ся на сторонї 6-тій в новинї „Детективи полювали двері української читальні", де через недогляд ужито вираз: Товариство „Любов", замість: товариство „Свобода", відділ 194 Українського Народного Союза.

Увага! Увага!

Др. СПІЛЛІНГЕР ДАЄ БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЄ

В СВОЇМ ОФІСІ

ВІВТОРОК І ЧЕТВЕР

ВІД ГОДИНИ 9-ОЇ РАНО ДО ГОДИНИ 8-МОЇ ВЕЧЕР.

153 E. 18th St., New York City

ГОДИНИ ОФІСОВІ: В неділю від 9. до 11. рано, в понеділок від 9. до 12 в пол., вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечер. В середу, пятницю і суботу офіс замкнений, а можуть прийти лише за попереднім порозумінєм з доктором.

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

до ЖЕРТВИ ЦАРИЗМА драма на 4. дїй. Ціна 50 центів.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу: „SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

може лїпшого ремесла від автомобільного. Я є в краю довголїтній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вкаже ся в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете вже цілий вік при ней. Знаєте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. У нас є й мамин і 1917 р. до науки. Денні і вечірні курси. Можете вправляти ся в школі по тиждень. Прійсно зайти до нашого офісу і порадзе ся з нами. Офіс отворений і в неділї від 10-тої год. в полудне.

Запишіться до нашої школи. — L. Sternaeff, інструктор і механік. 9-14

Для інформації вам офіс отворений в неділї до 10-тої год. в полудне.

AREXA AUTO SCHOOL, 158 W. 64th St., NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нїчого нїкого. Уживаємо найлїпших способів лїчення в свїті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без огляду на старі і тяжкі случаї лїчить ся при можливо найменьших платнях. 104— І подумайте над сим! Нї один долар заплатите, аж Ви вістанете вилїчені. — Годзини урядові: від 10 до 5. у вівторок і суботу від 10. до 8. в неділї від 10. до 1.

(Більше 25-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ПІТСБУРГ І ОКОЛИЦЯ. ПІТСБУРГ І ОКОЛИЦЯ.

Тисячі терплячих мущин і женщин лїчать на рідкородні недуги без нїякого успіху, підчас коли правдивою причиною їх терпінь є содітер.

Видимі познаки: відлід кусників з хробака. Обоми: болї в жолудку і обильно покритий язик, утрата апетиту з хапаючим відчуваєм голоду, недиспозиція по їдженю деяких страв, омаїване від порожнині жолудка, дусить ся горлї, жолудкові кваси, вичерпане, занїм болї, тяжке дихане, приємне під очима, утома членів тіла, блїдість, утлість тіла, безкорисність їдженя, болї крижий, осад в мочи.

Наша методо успішне лїчить в кількох годинах, без обезвлас, надармо, без утрати часу від праці. Одна лїчнича візита вистарчає. Терпячі, приїжджайте зі всїх сторін, Огайо, Пенсильванія і Вест. Вірджінія. Може повернути домів того самого дня. 52-65

ГОДИНИ: від 9. рано до 8. веч. Неділї: від 9. до 12. в полудне.

ASSOCIATED DOCTORS, 708 Penn Ave., Room 406, Pittsburgh, Pa.

Четвертий поверх.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ

В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, очему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невралгію, нервовість, болї крижий, слабости нога, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, їдіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Годзини: від-9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

Недужі мущини і женщини ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте сравчо дорогою до доброго здоровля.

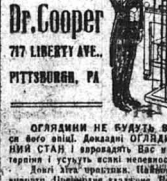

PROFESSOR **Dr. Cooper** 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA

Годзини урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДНИМ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відвідаєте ся його офіс. Докладні ОГЛЯДНИЙ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і вирозвадять Вас на добру дорогу до здоровля, знищать Ваш терпінь і усунуть всякі непевности.

Коли хто практикує найновійші устрої методи, можливі і експериментальні. Найновійше досьвідчене. Без тут ані найменьше шкоди для пацієнта і т. д.

Сотки мущин і женщин уникнуло операції через почитанє за пособою найновійших наукових метод.

Коли Ви не можете зайти коси ласку і Вашим терпінєм і чуттєм виборчі, то дорогість ся до МЕНЕ і переконайте ся для себе самого, що вернуть для Вашого здоровля, при приложенню найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ

од ослаблених нервів, болї в грудях, втрату памяти, біле горло, слабість нирок, задуваючість, пригноблений, болї голови, зрізки, головоболєнє чиїнє тіла; болики, скірні висипки, катар, цеце Вас горло, болї жолудка і в кришах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, грипп? Сї як і другі недуги є шкодою прилюдною яка може навести шкоду Вашому здоровлю.

В лїченю крови і хлопої через гонорею. Наші пацієнти тримають Вас про всї сьвідомости і зізнавать Вас, бо я дотримую Вам в слово. Часті. В лїчу сим причини недуги в її симптоми тотушають скоро. Памятайте, що недуга у кождім пацієнтови. — Приходіть до мене сейчас, коли чуєте потребу лїкарської. Знайдете я в недовгім часї.

Др. COOPER Spec. to

DR. COOPER, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa

Надзвичайна нагода! НА ПРОДАЖ

З ПРИЧИНИ ВИЇЗДУ З НЮ ЙОРКУ ДОБРЕ ВИРОБЛЕНИЙ МЕЙЛ-ОРДЕР БІЗНЕС, ЯКИЙ ДОЛЯРІВ ДОХОДУ ТИЖНЕВО ГВАРАНТУЄ СЯ. ЦІНА $3000.00. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ АБО ПРИХОДІТЬ НА АДРЕСУ:

P. HRYHORAK.
116 E. 7th Street. New York, N. Y.